

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

ÖÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

SZERKESZTŐSEG:
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 788.
KÉRJÜNK, NE KÜLDJÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hozva.
Egy évre.....46 kor. | Egy negyedévre.....23 kor.
Egy fél évre.....20 kor. | Egy hónapra.....15 kor.
Külföldre: 3 hónapra.....12 korona.
Francia, Olasz, Orosz, Török, Görög, Spanyol, angol, svájci, romániai és szerbiai, valamint amaz országokba, melyek a postai-
zónákhoz tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fillér.

KIADÓHIVATAL.
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTÉRBE VALÓ
KOZLEMENYVEKET FELVETÉSRAJZHIVATAL
Parsiban fogadják: John F. Jones
& Cie. St. bis. Faub. Montmartre.
Londonban fogadják: Telex 10261
11, Bloomsbury Square.
Frankfurtban a M. Németországi központosított
vezetéktelepülések Daube G. L. és Társ.
valamint összes fiókjai.
Börsön: Danneberg I. I. Kumpfgasse Nr. 7.
Duka M. útdíj, 1. Wollzeile Nr. 6-8.
Hassenshein & Vogler, 1. Wallischgasse 10.
Messe Radolf Sailerstr. Nr. 2.
Oppelk A. Stubenbastei Nr. 2.
Schickel Henrik, L. Wallzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérezik: Hivalkodás.
Kossuth Ferenc lemondása.
Országgyűlés.
Ujabb harc és újabb boykotok.
A függetlenségi párt értekezése.
Tüntetés Khuen-Héderváry ellen.
A külföldi események.
Kálmán Beáta temetése.
Eduard király beteg.
A pápa.
Buzavákák a Dunán.
Hamis névjegy.
Letartoztatott pénzhamisítók.
Kamara az önálló vámtarjék ellen.
Tárca-Bajsejtem. Irta: K. Lippich Elek.
Örököseim. Irta: Martos Ferenc.
Egy kis összehasonlítás. (Levéla nőkről.)
Regény. Mór. Irta: Gabriele D'Aunzio.

Hivalkodás.
Khuen-Héderváry Károly gróf ur
Ő Excellenciája a mai napon kine-
vezte magát a magyar nemzet szerez-
tet fiának, az ország aspirációi lété-
ményesének, a magyar nép bizalma
letéteményesének.

Az ő erősen homályos és politikai-
lag fölöttébb kevéssé korrek modorá-
ban megfenyegette az országot a
Ház feloszlásával s egyúttal volt
szíves konstatálni azt, hogy a nemzet
lesújtó ítéletet fog mondani azokról,
a kik ma — a nemzet igazait védik.
Ellenben pajzsára fogja emelni őt, a
a törli származása, sziléziai szüle-
tési, horvát érzésű, jött-ment idegent.
Sőt elment odáig, hogy megrágál-
mazta Kossuth Ferencet — megint
csak homályosan — azzal, hogy
Kossuth ezen az alkotmánytörő vá-
lasztáson egy vonalban fog harcholni
ő vele, ő vele: a statárius emberrel.

Nem elégedett meg azonban eny-
nyivel sem. Ezeket felül megrágál-
mazta — fölfelé Bécs kedvéért — az
ellenzék, hogy forradalmat, s to-
vábbá megrágalmazta — lefelé, a vá-
lasztók elbolondítása céljából — az
ellenzék azzal, hogy abszolutizmust
akar.

Tette pedig mindezt feleletkép
azokra az ellenzéki kérdésekre, ami-
ket intéztek hozzá, kérvén át, hogy
az ország érdekében s a saját maga
érdekében nyilatkozzék a nemzet kö-
vetelése felől.

A düh fogja el az embert, ennek
az urnak a viselkedését látván.
Nem kell se istennek, se embernek
se ellenzéknek, se kormánypártnak,
nincsen őt hive a saját pártjában,
nincs egy szál embere, a ki hinne a

Az Egyetértés tárcaja
Bajsejtem...
— Az Egyetértés eredeti tárcaja. —
Bajsejtem zug át a légen:
A nemzet ébred és akar...
— Ne féljétek, nincs semmi baj! Csak
Békóit csörénté a kar.

Ne leljen ki a hideg senkit,
Marad tovább a régi rend!
A rab nem él még a jövőben,
Csupán a multakon mereng.
Ereje bambán zsbibadoz még.
Csak rossz almban feleleg.
Magszállják néha látomások —
És elviaskodik velek.
Ilyenkor aztán hánykolódik,
Mert elnyomta az oldalát,
S végül befordul, ha a részen
Épen a tűző napba lát...

K. Lippich Elek.
Örököseim.
— Az Egyetértés eredeti tárcaja. —
Irta: Martos Ferenc.

Tápió-Füredet valóságos lázba hozta Ka-
ján furdóros, a ki egy táviratot lobogtatva
kezében, lelkesedve futkosott fel s alá az
esplanade-nek nevezett gesztenye-soron. A
gesztenye-sor végén egy filagóriában alszó-
zott Tápió-Füred göczpontja: három ur.
Bakodi Ezékiel, a pesti fűszerkereskedő,
Petrovics Vazul, a somorjai kormáros és
Mezei miniszteri hivatalnok. A furdóroson
kívül csak ez a három férfi élt Tápió-Fü-
reden, természetes tehát, hogy körülöttük for-
gott a furdó egész élete. Most is minden
férfi mögött két-három asszony figyelt a
kártyába.

magyarságában, a politikai őszintesé-
gében, nincs egy ember, a ki ne mi-
niszterelnöki czimrel felruházott hely-
tartót látna benne, nincs ember, a
kinek nem Gessler kalapját juttatná
eszébe az ő Magyarországra való be-
vonulása, nincs egy ember az
országban, a ki ne tartana képesnek
az alkotmány megrugdosására: és ez
az ember mer hivatkozni a magyar
nép ítéletére, ez az ember mer re-
ménykedni abban, hogy a nemzet
majd szembeszáll azokkal, a kik az
első emberrel vezetéslelt jogot, a
fajtájához való hűséges ragaszkodás
jogát alkalmazzák. Gondolatnak is
szörnyűség, hogy akadjan ember,
Magyarország miniszterelnöke, a ki
oly silányan nézi ezt az országot,
hogy az csak egy szó nélkül odaadja
magát az első jövevénynek, a kit a
leírására Bécsből ideküldenek.

Bécsi vagy zágrábi perspektiva-e
az, amely annyira értéktelenné tün-
tet fel a magyar alkotmány minden
biztosítékát, hogy azt szó nélkül fel
lehet öklelni? Bécsi vagy zágrábi
perspektiva-e az, amely a nemzet po-
litikai éreltségét oly gyarlónak tüntet
föl, hogy az bizalommal van már
mindenki iránt, akinek az uristen hi-
vatalát adott? Bécsi vagy zágrábi er-
köles tanít-e arra, hogy Magyarorszá-
gon ugy is szabad már árulkodni és
rágalmazni, ahogy azt a miniszterel-
nök ma tette?

Mik a céljai ennek az embernek,
hogy az ellenzéknek feléje nyújtott
béké-jobbját így utasította vissza?
Agent provokatörök szoktak így vi-
selkedni.

Kicsoda tanította ki a miniszterel-
nököt arra, hogy a Házat ex-lexben
fel lehet oszlatni? Hol vannak a
Hegedűs Sándorok, akik 1898 de-
cember 6-ikán nagyon helyesen azt
követelték, hogy ex-lex idején a Házat
egy-két napnál hosszabb időre meg-
nyitni se lehessen? Kicsoda ön-
tölte Khuen-Héderváry grófbá a há-
társágot, hogy alkotmánytörő tervét
előre bejelenteni merje, azzal fenye-
getni merészkedjék?

Bejött ide a miniszterelnök vadon
idegenként, nem ismerve se embere-
ket, se viszonyokat, se népet, se po-
litikusokat, se instituciókat. S ma
már a nép akaratáról, a nép döntésé-
ről mer beszélni. Tudja-e a minisz-
terelnök, hány vármegyében nem

fogják megalakítani a törvénytelen
választásra a választási bizottságot?
Tudja-e, hány vármegye fogja utálat-
tal félrelökni a rendeletét, ha törvény
nélkül való ujonczozást akar elren-
delni?

Talán Tomasic ur informálta őt a
magyar viszonyokról, ez ország han-
gulatáról, akaratáról? Tomasicstól
tudja talán, hogy ez az ország épen
öt akarja, épen az öt kedvéért lenne
hajlandó lemondani az ő vágyairól?

Azt mondta a miniszterelnök, hogy
összeszorul a szíve és megdermed a
vér ereiben, ha arra gondol, a mit az
ellenzék hirdet és cselekszik. Akkor
mit fog majd tenni a miniszterelnök
ur szíve és vére, ha meg meri csele-
kedni az alkotmányrontás és ha
meglátja majd a feleletet, a mit erre
kap majd a nemzetől? Akkor mit
fog majd tenni a szíve és a vére, ha
bekövetkezik majd az ő mérhetlen és
kaczagni való hivalkodásának alehü-
tetése?

Kossuth Ferenc lemondása.

(F) Kossuth Ferenc ma lemondott a párt-
elnökségről. Megmarad a pártnak, de előző
méltságaról és bizottsági állásairól lemond.
A ma este tartott pártértekezleten tudatta
ezt a megáldhatatlan elhatározását, s meg-
jelent pártbíveinek bizalmi nyilatkozatai, sze-
retüknek és ragaszkodásuknak nyilvánulásai
nem tántorították meg ebben a szilárd el-
határozásában.

A függetlenségi eszmé minden hive, az
egész magyarság, de széles e hazán kívül
is, a szabadság minden rajongója mély és
fájdalmas sajnálkozással vesz tudomást erről
a tényről.

Tudjuk, belátjuk: Kossuth Ferenc más-
képp nem cselekedhetett. Politikai követke-
zetességének, adott szavának, önönmagá-
nak tartozott ezzel az elhatározó lépéssel,
melyet hogy fájalmas szívvel tett meg, —
nem fér ahhoz kétség.

Az az ellentét, amely a függetlenségi párt-
nak a választók által erősen befolyásolt
állásfoglalásából keletkezett, Kossuth Fe-
rencet, a pártvezetőt arra szorította, hogy
a pártgyűlést fenntartani iparkodjék. Abban
a pillanatban azonban, amikor meggyőző-
dött arról, hogy az összetartás, habár tak-
tikai kérdésben, nem tökéletes többé, s a
mikor tudatára ébredt annak, hogy az el-
lenkező esataterveket kiegyenlíteni nem le-

het: nemes lemondással le kellett tennie a
vezéri pálcát.

Kossuth Ferencnek meggyőződése, hogy
az obstrukció folytatása meddő harcnak
fog bizonyulni, s az országot nagy vesze-
delmekbe fogja sodorni. Okát se látja a
harc folytatásának ebben a pillanatban,
mert a függetlenségi párt elérte azt, amiért
főképp küzdött idáig: visszaverte a militariz-
mus támadását. S mert kétféle exponált vé-
leménynek egy vezére nem lehet, semhogy
a pártnak keretét megbontsa, inkább önmagát
dobta áldozatul.

Visszapillantást hogy vessünk pártelnöki
működésére, meddő volna és felesleges.
Széles e hazában mindenki tudja, hogy a
függetlenségi párt politikai sulyban és ma-
tematikai számban mit nyert az ő vezéréle
alatt és tudván tudja a dicső esatákat, a
melyeket hatalmassá növekedett és erősö-
dött pártunk az utolsó évtizedben az ő
bölcs, körültekintő és fáradhatatlan vezetése
mellett elért.

A magyarság talpraállítása, a nemzeti
öntudat fölébresztése, a függetlenségi esz-
mének a nemzet vérebe és szívébe való
beleplántálása, az utolsó évtized munkája:
jórészt Kossuth Ferenc dicsősége. Elévül-
hetetlen érdeme, melyet nem piszkolhat be
az alulról felfröccsenő sár (hiába, mivelénk
enélkül a fröccsenés nélkül nincs is nagy
ferő), de hozzátartozik a nagysághoz,
hogy mindig akadjanak embertársak, a
kik a gyant, a ragalom nemtelen fegy-
verével szolgáltatnak elismerést, habár aka-
ratlanul a tiszta meggyőződésnek és hazafias
odaadásnak. Kossuth Lajos se volt kivétel,
Kossuth Ferenc se lehetett az...

De azért e név hallatára hevesebben lüktet
a magyar ember vére, s mostani viselő-
jének mindenkoron ki kell, hogy járjon az
ország tisztelete, szeretele és ragaszkodása.
Köszöntjük Kossuth Ferencet és várjuk
vissza!

A nagy harc folytatása.

— A képviselőház mai ülése. —
A folyosókon.

Valamelyik ellenzéki szónok azt mondta
ma:
— Ugy érzem, hogy ez a mai ülés tör-
ténelmi jelentőségű Magyarországra nézve...
Valóban úgy lehet, hogy a magyar haza
történetében eljutottunk egy nagy és nevez-
tékeny fordulóponthoz. Az ellenzék egy jelen-
tékeny része kimondván, hogy folytatni fogja
a harcot, amíg ennek a nemzetnek a jogos
követelése nem teljesülnek a hadsereg dol-
gában, érzi, tudja mindenki, hogy nagy, ki-

számíthatatlan nagy dolgok azok, melyek
immáron be kell következniük. Sok es-
hetőség lehetséges.

Az egyik az, hogy megadják a nemzet
kívánásait.
A másik, hogy Khuen-Héderváry elhagyja
az állását, melyre semmi hivatottsága sincs
és jön utána más, a ki többet tud nyújtani,
mint ő és a kinek több a kitátsa, hogy a
magyar közvélemény részéről akceptál-
tassék.

A harmadik, hogy királyi kéziratral hosz-
szabb időre elnapolják az országgyűlést és
ez idő alatt aztán zágrábi stílusban folyik
majd az erőszak és törvény nélkül akarnak
ujjonczozni meg adot szedni, ha ugyan a
vármegyék odaadják magukat a kormány
törvényellenes céljaira.
És lehetséges még egy: a Háznak ex-
lexben való feloszlása és elrendelése az
új választásoknak, a melyeket aztán meg-
esinálnának esendő-szuronyokkal, katona-
puskákkal, lelekvásárrással.

A sok közül melyik következik be? A kor-
mány mit forral? Ezek a kérdések foglal-
koztatták iles előtt a kedélyeket. A népes
folyosókon mindenfelé a Barabás Beláné
tegnap este megtartott értekezlet eredmé-
nyéről beszéltek és találgatták, hogy az el-
lenzék további küzdelme hová fog ve-
zetni?

— Nem marad más hátra, — mondot-
ták a kormánypártiak, — fel kell oszlatni a
Házat!

Ez ijesztgetés is akart lenni. Mintha le-
hetne oka megijedni az ellenzéknek.
— Hát csak próbálja meg a bán, csinál-
jon új választásokat! — kiáltották a Kossuth-
párti képviselők. — Állunk elebe! Meglássuk,
tud-e magának többséget csinálni? Meglássuk,
elrendelik-e a választásokat Pest, Somogy,
Heves, Szabolcs, Hajdu, Fejér? Lesz-e senki
parlament? Vagy abszolutizmus lesz? Ál-
lunk elebe, akarmelyik lesz is!

— Forradalomba visztek az országot! —
hangoztatta egyik-másik mameluk. — Ret-
tetes felelősséget vállaltok magatokra?
És nem fogtok elérni semmit! A király
nem fog engedni, többé sohasem! Mert be-
bizonyították, hogy most, amikor a kis
ujját mutatta nektek, ti az egész kezét
akarjátok!

De az ellenzéki harcosok mitse törődtek
ezzel a labancz-beszéddel. Csak néha-néha
vágta ki egyikük-másikuk:
— Most már nem kunyorálunk többé!
Követelünk!

És a harc rendezői nagy serényen dol-
goztak. Előkészítettek mindent: névszerint
való szavazásra a kellő adárrással ellátott
leveket, egy másik irást, melyben zárt ülést
kérnek, ha kell. Azonkívül pedig köröztek
még egy értesítést is, hogy az obstrukció
katonai eszentul esténként a „Fehér lo” fogad-
óban találkoznak. Szóval: jól dolgozott a
vezérkar. Ugy megy majd minden, mint a
karikacsapás.

Szenvedélyes hangulattól szinte izzó volt
a levegő a folyosókon. Valóságos lázban
volt minden ember, valami nehez érzés fe-
kűdt rá a szívekre, a lelkekre.

— Nézzék csak a kezüket, milyen finom,
hosszúak és reszkető. Igazi mágnás-kez, —
mondta Petrovicsné.

— Nem vagyok én keztűz — jegyezte
meg Bakodi — hogy ilyesmin csodálkozzam.
A báró, lassan felszimerőlvén a tejet,
egyvet-kettőt szippantott a burnót-szelenczé-
jéből, majd szivarra gyujtott és a mellénye
alsó gombjait kibombolta. A báróné pedig
kezitájszójából pamutgombolyagot vett elő és
harisnyát kötött.

Mindez valóságos elszőrnyűködést idézett
elő, különösen az asszonyok közt.
— Talán nem is igazi bárók? — jegyezte
meg halkan Bakodiné.

Pukkersdorf... Pukkersdorf — gon-
dolkozott hangosan Mezei — vajjon létezik
egyéltalában ilyen nevi hercegség?
A hangulat határozottan kedvezőtlené
vált ö kegyelmességekre. Éles pillantások,
bíráó megjegyzések röpködtek egyik asztal-
tól a másikhoz.

Ugy látszik, ö kegyelmességeik ezt észre
is vették, mert némi feszengés után fölkel-
tek az asztaltól s a hajlongó pincérek sor-
fala közt elsetáltak az erdő felé.
— Indítványozom — szölt Bakodi a vég-
telen lenezés hangján — hogy többé egy-
általában ne törődjünk velök. Kezdjük el a
rendes játszámát.

A kártya-társaság, mintha mi sem történt
volna, hamar megalakult, csak az asszonyok
beszélgettek meg egymás közt a báróné ru-
háját.

Ö kegyelmességeiket egész nap nem le-
hetett látni; az erdőben üldögéltek, estefelé
pedig szobájukba vonultak. Csak egy pillá-
natra állott meg a báró a filagória előtt
hazatérőben és valamit kerdezett az ina-
sától.

Mánap reggel az inas Bakodiki aszta-
lához ment és hibátlan bécsi németiséggel
mondta:
— Ö kegyelmessége kérdézetit, játszik-e
valaki az urak közül whist-et?

A férfiak összenéztek. Bakodi válaszolt:
— Mondja meg ö kegyelmessége, hogy
én játszom vele, ha úgy tetszik.
Aztán társaihoz fordult:
— Nem tehettem másként, miután maguk

DI
7-8-ig
12.
EGYLET
ilése
meghívatik.
vizsgált zár
eleményesés
sáig felment-
soport vagyó
s m. k.
an
pir
ló
ellen
40860
452-455-
456-459-
460-463-
464-467-
468-471-
472-475-
476-479-
480-483-
484-487-
488-491-
492-495-
496-499-
500-503-
504-507-
508-511-
512-515-
516-519-
520-523-
524-527-
528-531-
532-535-
536-539-
540-543-
544-547-
548-551-
552-555-
556-559-
560-563-
564-567-
568-571-
572-575-
576-579-
580-583-
584-587-
588-591-
592-595-
596-599-
600-603-
604-607-
608-611-
612-615-
616-619-
620-623-
624-627-
628-631-
632-635-
636-639-
640-643-
644-647-
648-651-
652-655-
656-659-
660-663-
664-667-
668-671-
672-675-
676-679-
680-683-
684-687-
688-691-
692-695-
696-699-
700-703-
704-707-
708-711-
712-715-
716-719-
720-723-
724-727-
728-731-
732-735-
736-739-
740-743-
744-747-
748-751-
752-755-
756-759-
760-763-
764-767-
768-771-
772-775-
776-779-
780-783-
784-787-
788-791-
792-795-
796-799-
800-803-
804-807-
808-811-
812-815-
816-819-
820-823-
824-827-
828-831-
832-835-
836-839-
840-843-
844-847-
848-851-
852-855-
856-859-
860-863-
864-867-
868-871-
872-875-
876-879-
880-883-
884-887-
888-891-
892-895-
896-899-
900-903-
904-907-
908-911-
912-915-
916-919-
920-923-
924-927-
928-931-
932-935-
936-939-
940-943-
944-947-
948-951-
952-955-
956-959-
960-963-
964-967-
968-971-
972-975-
976-979-
980-983-
984-987-
988-991-
992-995-
996-999-
1000-1003-
1004-1007-
1008-1011-
1012-1015-
1016-1019-
1020-1023-
1024-1027-
1028-1031-
1032-1035-
1036-1039-
1040-1043-
1044-1047-
1048-1051-
1052-1055-
1056-1059-
1060-1063-
1064-1067-
1068-1071-
1072-1075-
1076-1079-
1080-1083-
1084-1087-
1088-1091-
1092-1095-
1096-1099-
1100-1103-
1104-1107-
1108-1111-
1112-1115-
1116-1119-
1120-1123-
1124-1127-
1128-1131-
1132-1135-
1136-1139-
1140-1143-
1144-1147-
1148-1151-
1152-1155-
1156-1159-
1160-1163-
1164-1167-
1168-1171-
1172-1175-
1176-1179-
1180-1183-
1184-1187-
1188-1191-
1192-1195-
1196-1199-
1200-1203-
1204-1207-
1208-1211-
1212-1215-
1216-1219-
1220-1223-
1224-1227-
1228-1231-
1232-1235-
1236-1239-
1240-1243-
1244-1247-
1248-1251-
1252-1255-
1256-1259-
1260-1263-
1264-1267-
1268-1271-
1272-1275-
1276-1279-
1280-1283-
1284-1287-
1288-1291-
1292-1295-
1296-1299-
1300-1303-
1304-1307-
1308-1311-
1312-1315-
1316-1319-
1320-1323-
1324-1327-
1328-1331-
1332-1335-
1336-1339-
1340-1343-
1344-1347-
1348-1351-
1352-1355-
1356-1359-
1360-1363-
1364-1367-
1368-1371-
1372-1375-
1376-1379-
1380-1383-
1384-1387-
1388-1391-
1392-1395-
1396-1399-
1400-1403-
1404-1407-
1408-1411-
1412-1415-
1416-1419-
1420-1423-
1424-1427-
1428-1431-
1432-1435-
1436-1439-
1440-1443-
1444-1447-
1448-1451-
1452-1455-
1456-1459-
1460-1463-
1464-1467-
1468-1471-
1472-1475-
1476-1479-
1480-1483-
1484-1487-
1488-1491-
1492-1495-
1496-1499-
1500-1503-
1504-1507-
1508-1511-
1512-1515-
1516-1519-
1520-1523-
1524-1527-
1528-1531-
1532-1535-
1536-1539-
1540-1543-
1544-1547-
1548-1551-
1552-1555-
1556-1559-
1560-1563-
1564-1567-
1568-1571-
1572-1575-
1576-1579-
1580-1583-
1584-1587-
1588-1591-
1592-1595-
1596-1599-
1600-1603-
1604-1607-
1608-1611-
1612-1615-
1616-1619-
1620-1623-
1624-1627-
1628-1631-
1632-1635-
1636-1639-
1640-1643-
1644-1647-
1648-1651-
1652-1655-
1656-1659-
1660-1663-
1664-1667-
1668-1671-
1672-1675-
1676-1679-
1680-1683-
1684-1687-
1688-1691-
1692-1695-
1696-1699-
1700-1703-
1704-1707-
1708-1711-
1712-1715-
1716-1719-
1720-1723-<

Háromnegyed tizenegyet, mire *Dániel* Gábor elnök megnyitotta az ülést. Minden párt tagjai nagy számban vonultak föl és a karzatok is egészen megteltek közönséggel.

A harezok felvonulása.

A napirend előtt való felolvasásra Ugron Gábor, Barabás Béla, Polónyi Géza, Bakonyi Samu, Mezőssy Béla és Rátkay László képviselők kérések engedélyt! — jelentette az elnök az irományok bemutatása után.

Ugron Gábor azért szólalt föl, hogy megvédje a szilágysomlyói kerület becsületét, mert Veress József a minap elvtelenséggel vádolta ezt a kerületet.

Azán emelkedett föl szólásra *Barabás Béla*. Minden szava súlyos volt, mint egy pörtyöcsapás. A hangja éles, határozott. A kérdése nyitlak, egyszercs. Kijelentette, hogy a harezot földáni nem lehet. Hiába akarnak ijeszíteni, fenyegetőzni, terrorizálni. A függetlenségi párt nem fel az abszolutizmusról se. A kibontakozás attól függ, hogy a kormány meghajlik-e a nemzet előtt. Tovább tétovázni nem lehet, meg kell végre látni a magyar nemzet igazságát. Feljelen nyitlak a miniszterelnök: Akarja-e a magyar vezényleti nyelvet és a magyar zászlót a magyar hadseregben? Feleljen: igen, vagy nem?

A rövid beszéd nagy hatást tett. Barabás szavai nyilvánvalóan dokumentáltak, hogy az ellenzék mindenre el van határozva és most várja a nyílt, egyenes, eszű-esavartás nélkül való választ.

Polónyi Géza is nagy hatással beszélt. Khuen-Hedervárynak mindenre van szava, csak arra nincs, hogy mi lesz a magyar vezényleti nyelvet? Ha most ő és barátai megnyugtató választ, sőt biztosítékot nem kapnak a magyar vezényleti nyelvet és a magyar zászló kérdésében, akkor elérkezett, az a meglehet, történelmi pillanat, melyben teljesíteni fogják kötelességüket a nemzet igazságának védelmére. Megkapó és érdekes módon mutatott rá azán arra az anomáliára, hogy a katonai iskolákban német nyelven tanítanak. Hat hogyan legyen akkor elég magyar tiszt?

Inkább ne legyen alkotmány, mintsem olyan, mely a nemzetet megáldozza. És inkább hal meg gyermekével a forradalom vérös zászlaja alatt, mint a feketesárga zászló alatt.

Ő is felvetette a kérdést: akarja-e a miniszterelnök a magyar vezényleti nyelvet? Akarja-e a magyar hadi jelvényeket? Akarja-e a magyar katonai oktatást a magyarországi katonai iskolákban? Igen, vagy nem?

Bakonyi Samu szóval tette a miniszterelnöknek ama kijelentését, melyeket a véd-erőbizottságban tett a nemzet kívánásai tekintetében és utalt arra, — mint a hogy utalt rá a mi lapunk is — hogy a bizottsági ülésekről szólván felhívjuk a tudósításokból kimaradtak a miniszterelnök nyilatkozatait. Miért?

Szöts Pált a Bakonyi Samu nagy figyelemmel hallgatott beszéde arra készítette, hogy személyes kérdésben felszólalván, kijelentse, hogy a miniszterelnök szóban forgó nyilatkozatát azokból a tudósításokból, melyeket ő készített a felhívott tudósító számára, nem hagyta ki. Ot a tudósítások készítésében pártiszempontok nem vezetik.

Most azán *Mezőssy Béla*, a Kossuth-pártnak ez a színpadikusa, legalább mondott rövid, de velős beszédet és megkérdezte: tette-e ígéretet a miniszterelnök a királynak, az ünnep-jutalék fölemelésére a nemzet követelesei teljesítése nélkül? Meggyőződése, hogy nem a király, hanem csak a tanácsosai állanak a nemzet aspirációinak utójában.

Nem akarok olyan ellenzék lenni, — nem éntek a whist-hez. Az udvariasság elemi szabályai parancsolták ezt.

Másnap átvonult ő kegyelmességének asztalához, bámuló és tagadhatatlanul irigy pillantások tüzeben.

Ej no — jegyezte meg Petrovics — a demokráta Bakodi ir egészen jól találja magát odaát.

Hja, változatosság az élet fűszere, — tette hozzá éppen Petrovicsné, erősen megnyomva a fűszert.

Bakodiné izgatottan kelt föl — Azt hiszem, férjem nem hozott éppen szegényt az asztalársághoz.

Ezalatt Bakodi bevégezte a játszmát s hirtelen átjött a társasághoz.

Czéhia — szöjt fulladozó hangon a feleségéhez — jöjj, bemutatlak a kegyelme asszonyoknak. Megkért, hogy mutassalak be.

Azaz átmentek a bárók asztalához s ott is maradtak jó sokáig. Csak éncd idején váltak el.

A társaság már várt rajok, s Bakodiné lángvörös arccal mondta el tapasztalatait. Hogy milyen finom és milyen kedves asszonyság a báróné, milyen igazságszeres és elmesésen lehet vele beszélgetni, egy csöppet sem gőgös, sőt el van ragadtatva tőle (Bakodiné) és azt is mondta, hogy milyen csinos galavér ő (Bakodi) és nagyon örülne, ha minél többnek lennének együtt, stb., stb.

Elég jól whisztek az öreg, jegyezte meg végül Bakodi vidáman.

Délután a zene mellett ismét együtt üldögéltek ő kegyelmességeik Bakodikkal. Most már éles, sőt gunyos megjegyzéseket is tettek erről a társasághoz. Az alsósjátmsa csak maradt és így a férfiak is derekas részt vettek az emberszólásban.

Este a báró és báróné szobájában vacsoráztak, így Bakodikék együtt lehettek a társasággal. Mintha sejtették volna az ellenük tő szándékot, sokkal tartózkodóbban viselkedtek, mint rendszeren szoktak. Amikor Petrovicsné czéleszt tett viselkedésükre, Bakodiné orhangon jegyezte meg:

— Az igazi előkelőség éppen a tartózkodó magaviseletben rejlik. Bakodi csupán ennyit mondott:

fejerte be szavait viharos helyezés közben. — A mely diktál, de még kevésbé vagyok bajlandó a becsapott és kijátszott ellenzék szerepére vállalkozni.

Mikor azán felszólalt *Rátkay László*, a kormányt már nagyon idegeskedett és süri közbeszólásokkal iparkodott, — igaz, hogy sikertelenül, — megzavarni a szónokot, aki felszólította a miniszterelnököt, hogy a király előtt legyen tolmácsa a nemzet követeleseiért, mert béke addig nem lesz, amíg ezek a követelések nem teljesülnek.

— El vagyunk határozva, hogy inkább belemegyünk az abszolutizmusba — folytatta azán emelkedett hangon — de a fegyvert le nem tesszük!

Ez a szónoki forma valószággal kihozta sodrából a mamehuk-lábot, mely úgy látszik elhatározta, hogy ma „snájdig” lesz.

— Micsoda megmondhatatlanság ilyeneket beszélni! — zajongott a jobboldal. De Rátkay visszavágot: — A magyar becsület! — lelkesedett *Kubinyi Géza*.

De Polónyi Géza meg azt hangoztatta: — Ne arról beszéljen! Nem ezt kérdeztük!

Kijelentette azán Khuen-Hederváry, hogy ő állja, amit eddig mondot és fenntartja, hogy folytatása akar lenni a Széll-kormány. A magyar nemzetnek a magyar nyelvhez való jogát soha senkire fogja kétségbe vonni. Es így e kérdésben is a mult kormány álláspontját fogadja el, — de a felszólalásokban előadott azt a kívánást, hogy nyilatkozzék a király helyezésével, nem helyesli, mert ő felelős miniszter és így mindig csak a maga szakállára nyilatkozik.

Nagy zaj támadt. *Vázsonyi Vilmos* oda kiáltotta a miniszterelnöknek: — Maga még arra is képes, hogy leberet-válkozzék, hogy ne kelljen megtartani a szavát.

Positív választ Khuen-Hederváry nem adott. Csupa kétszíniség volt. Azzal fejerte be, hogy meggyőződése szerint a nemzet akarata érvényesülni fog, hogy mindezek előtt a törvényes rendet állítsuk helyre. A kormánytombolva eljenzett perzekció.

— Hát választás lesz? — hangoztatta az ellenzék. — A nemzet akarata fog érvényesülni, azt mondta? — A jobboldal pedig csak egyre eljenzett és a mamehukok sora mentek gratulálni a miniszterelnöknek, aki ilyenén módon mutatla ki a foga fehéret.

Filippinél találkoznak. *Beöthy Ákos* személyes kérdésben emelt szót, mert a miniszterelnök őt is megapoztrotfalta. A kormánytombolva eljenzett perzekció. A kormánytombolva eljenzett perzekció. A kormánytombolva eljenzett perzekció.

A főújsókban pedig találgattak: — Fog-e válaszolni a bán? — Fog! — mondta valaki. — Tomasies már csinálja is neki a beszédet.

Hegedűs Sándor is megerősítette: — Fog! Nekem mondta, hogy fog! — Az ellenzék el volt határozva rá, hogy három napi időt ad Khuen-Hedervárynak. — Ha három napon belül nem válaszol, majd rákényszerítjük! Itt nem kételkedünk tovább az az ur!

Barabás Béla faradtan dőlt le egy pam-lagra. — Istenem, csak már egyszer kialudhatnám magamat! — sóhajtott föl. — Epen egy hete, hogy alig aludtam.

Az igazi Khuen-Hederváry. A szünet után Khuen-Hederváry válaszolt. Az ellenzék szónokai kérdései úgy voltak föltéve, hogy azokra csak igenel, vagy nemmel felelhetett volna. De ő az eddigi módszere szerint eszű-esavart tovább is. Nem volt egyenes, nem volt őszinte, úgy tett, mint Bodoné, mikor a bor árát kértek.

Hanem megismertük ma az igazi Khuen-Hederváryt. Azt a Khuen-Hederváryt, akire gyölöflettel nézett mindenki Zágrábjában. Szintelen, bágyadt volt eddig? Ma kihívó, dacos viselkedést tanúsított. Réveteg volt a nézése eddig? Ma villogott a szemé. Halkan beszélt czelött? Ma éles, szinte nyers volt a hangja.

— Ez az ember mindenre képes! — jegyezték meg rá. — Csupa nesze semmi, fogd meg jól volt az, amit beszélt. Azon kezdte, hogy nyilatkozni fog, bár kevés a mondanivalója. Es csakugyan nagyon kevés volt az, amit mon-

— Kissé igazságtalan voltam az arisztokratáival szemben. Jóvá kell tennem a hibámat.

Másnap már a reggelinél összeültek ő kegyelmességeik Bakodikkal. Bakodiné a közönség személtárára mely, szertartásos bókot csinált a báróné előtt, közönség megbotolt, tántorgott, de nem történt semmi baj.

Délután csak pár percet szakított magának Bakodi, hogy fölkérse asztaltársaságát.

— Ő kegyelmessége — mondta — csak olyan föltétellel bocsátott el, ha tíz percet alvástartókérem hozzá. Pontos beszédünk van még.

Hogy miről beszélnek, azt nem árulhatta el, mert a diplomáciában és a politikában födolog a titoktartás és az ember sohasem tudhatja, mikor követ el indiszkrétciót.

Egy napon finom gunyuyal már csak ennyit szöjt át Bakodi Mezeihez: — Kegyed mindig azt kérdezte, vajjon egyáltalában létezik-e Pukkersdorf nevű hercegség? Ugyan monddja, régen tanult geografiát? Mert ilyesmit csak akkor lehet megbocsátani.

Egy délután pedig — igen tikkasztó, kellemetlen délután volt — a báró faradtan s kimerülve tette le a kártyát az asztalára.

— Nagyon unalmas már ez a whist — szöjt félénke Bakodihoz. — Nem találja? — Tud a kegyelme ur jobb mulatságot? — Mit gondol, nem lenne okosabb dolog alsózni? — Alsózni? — Bakodi gyanusan felhuzta orrát. — De kivel? Kettősben nem játszhatunk.

— Hogyan is hívják azt az urat, a szomszéd asztalnál? Az ön ismerősét? — Valami Petrovics... afféle fürdői ismerőség.

— Nem mutatná be talán? Bakodi száraz hangon, ridegen jegyezte meg: — Az az ur egyszerű korcsmáros és én nem mutatom be kegyelmességének. Az ember végre is tartozik valamivel a rangjának...

dott. Állásfoglalását, — szöjt, — ő nyitlan kifejtette programbaszédében, amikor arra is utalt, hogy nyilatkozatait, melyeket a megbeszélések alkalmával tett, a függetlenségi párt is egyhangúlag tudomásul vette. Ha akkor nem hozták ezt az egyhangu határozatot, ő talán nem is volna itt ezen a helyen.

Ez a magyar becsület! — lelkesedett *Kubinyi Géza*.

De Polónyi Géza meg azt hangoztatta: — Ne arról beszéljen! Nem ezt kérdeztük!

Kijelentette azán Khuen-Hederváry, hogy ő állja, amit eddig mondot és fenntartja, hogy folytatása akar lenni a Széll-kormány. A magyar nemzetnek a magyar nyelvhez való jogát soha senkire fogja kétségbe vonni. Es így e kérdésben is a mult kormány álláspontját fogadja el, — de a felszólalásokban előadott azt a kívánást, hogy nyilatkozzék a király helyezésével, nem helyesli, mert ő felelős miniszter és így mindig csak a maga szakállára nyilatkozik.

Nagy zaj támadt. *Vázsonyi Vilmos* oda kiáltotta a miniszterelnöknek: — Maga még arra is képes, hogy leberet-válkozzék, hogy ne kelljen megtartani a szavát.

Positív választ Khuen-Hederváry nem adott. Csupa kétszíniség volt. Azzal fejerte be, hogy meggyőződése szerint a nemzet akarata érvényesülni fog, hogy mindezek előtt a törvényes rendet állítsuk helyre. A kormánytombolva eljenzett perzekció.

— Hát választás lesz? — hangoztatta az ellenzék. — A nemzet akarata fog érvényesülni, azt mondta? — A jobboldal pedig csak egyre eljenzett és a mamehukok sora mentek gratulálni a miniszterelnöknek, aki ilyenén módon mutatla ki a foga fehéret.

Filippinél találkoznak. *Beöthy Ákos* személyes kérdésben emelt szót, mert a miniszterelnök őt is megapoztrotfalta. A kormánytombolva eljenzett perzekció. A kormánytombolva eljenzett perzekció. A kormánytombolva eljenzett perzekció.

A főújsókban pedig találgattak: — Fog-e válaszolni a bán? — Fog! — mondta valaki. — Tomasies már csinálja is neki a beszédet.

Hegedűs Sándor is megerősítette: — Fog! Nekem mondta, hogy fog! — Az ellenzék el volt határozva rá, hogy három napi időt ad Khuen-Hedervárynak. — Ha három napon belül nem válaszol, majd rákényszerítjük! Itt nem kételkedünk tovább az az ur!

Barabás Béla faradtan dőlt le egy pam-lagra. — Istenem, csak már egyszer kialudhatnám magamat! — sóhajtott föl. — Epen egy hete, hogy alig aludtam.

Az igazi Khuen-Hederváry. A szünet után Khuen-Hederváry válaszolt. Az ellenzék szónokai kérdései úgy voltak föltéve, hogy azokra csak igenel, vagy nemmel felelhetett volna. De ő az eddigi módszere szerint eszű-esavart tovább is. Nem volt egyenes, nem volt őszinte, úgy tett, mint Bodoné, mikor a bor árát kértek.

Hanem megismertük ma az igazi Khuen-Hederváryt. Azt a Khuen-Hederváryt, akire gyölöflettel nézett mindenki Zágrábjában. Szintelen, bágyadt volt eddig? Ma kihívó, dacos viselkedést tanúsított. Réveteg volt a nézése eddig? Ma villogott a szemé. Halkan beszélt czelött? Ma éles, szinte nyers volt a hangja.

— Ez az ember mindenre képes! — jegyezték meg rá. — Csupa nesze semmi, fogd meg jól volt az, amit beszélt. Azon kezdte, hogy nyilatkozni fog, bár kevés a mondanivalója. Es csakugyan nagyon kevés volt az, amit mon-

— Kissé igazságtalan voltam az arisztokratáival szemben. Jóvá kell tennem a hibámat.

Másnap már a reggelinél összeültek ő kegyelmességeik Bakodikkal. Bakodiné a közönség személtárára mely, szertartásos bókot csinált a báróné előtt, közönség megbotolt, tántorgott, de nem történt semmi baj.

Délután csak pár percet szakított magának Bakodi, hogy fölkérse asztaltársaságát.

— Ő kegyelmessége — mondta — csak olyan föltétellel bocsátott el, ha tíz percet alvástartókérem hozzá. Pontos beszédünk van még.

Hogy miről beszélnek, azt nem árulhatta el, mert a diplomáciában és a politikában födolog a titoktartás és az ember sohasem tudhatja, mikor követ el indiszkrétciót.

Egy napon finom gunyuyal már csak ennyit szöjt át Bakodi Mezeihez: — Kegyed mindig azt kérdezte, vajjon egyáltalában létezik-e Pukkersdorf nevű hercegség? Ugyan monddja, régen tanult geografiát? Mert ilyesmit csak akkor lehet megbocsátani.

Egy délután pedig — igen tikkasztó, kellemetlen délután volt — a báró faradtan s kimerülve tette le a kártyát az asztalára.

— Nagyon unalmas már ez a whist — szöjt félénke Bakodihoz. — Nem találja? — Tud a kegyelme ur jobb mulatságot? — Mit gondol, nem lenne okosabb dolog alsózni? — Alsózni? — Bakodi gyanusan felhuzta orrát. — De kivel? Kettősben nem játszhatunk.

— Hogyan is hívják azt az urat, a szomszéd asztalnál? Az ön ismerősét? — Valami Petrovics... afféle fürdői ismerőség.

— Nem mutatná be talán? Bakodi száraz hangon, ridegen jegyezte meg: — Az az ur egyszerű korcsmáros és én nem mutatom be kegyelmességének. Az ember végre is tartozik valamivel a rangjának...

ros és minden törvényhatóság, a melynek tagjaiban önértet van.

Bizalom Kossuth Ferencnek Ugocea vármegye tisztáimnei járás függetlenségi pártja, amint jelenti, népes közgyűlésen — a helyzet beható megvitatása után *Kossuth Ferencnek* bizalmat szavazott. *Koos Albert* ügyvédet, mint függetlenségi párt alelnökét a párt megbizta, hogy ezt a határozatot felirat alakjában juttassa el Kossuth Ferenchez. Azt is elhatározták, hogy a *tiszbeeszi* győzedelem emlékére szeptemberben megtartandó Rákóczi-ünnepélyen testileg fognak megjelenni a szatmármegyei függetlenségi párt zászlója alatt.

Kállay utóhája. Politikai körökben azt hiszik, hogy a közös pénzügyminiszteri szék egyelőre betöltetlen marad. Az új miniszter kinevezése csak akkor fog aktualissá válni, ha az ősi hadgyakorlatok beveződnek. Arról is szó van, hogy a közös pénzügyminiszteri állást elvállalják a boszniai kormányzóktól.

Újabb harez

és újabb bonyodalmak.

— A politikai válságról. —

A mai nap újabb képet adott a politikai helyzetnek. A mi előrelépt és bejelentett esemény volt, bekövetkezett a képviselőház mai ülésén: a függetlenségi pártnak harezra szervezett csoportja nyílt sikkal jelent meg a közlelem helyén, s férfias egynességgel, őszinte szókimondással megpróbálta nyílt és becsületes nyilatkozatra szorítani a miniszterelnököt.

Felvetették a kérdést: mondja meg, mit akar, s mit fog tenni? Mondja meg mennyit tejesíthet a nemzeti követelesekkel, s mennyit tud meg előre? Mondja meg, számíthat rá a magyarság, s milyen mértékben, vagy harezolnia kell-e ellene, a végletekig?

Ami bekövetkezett: újabb harezot jelent. Elkéseredett harezot, a végsőig.

Ez nem volt meglepetés. De meglepetés volt a hán, azaz bocsánat a magyar miniszterelnök fellépése és szereplése. Felállt és beszélt. S beszélt a magyar nemzet nevében, amely ott van a háta mögött, s a melyre appellálni fog, s amely őt igazolni fogja.

Jogtalan hívalkodás és okatlan fenyegetés volt ebben a miniszterelnöki nyilatkozatban. Fenyegetőzött a képviselőház felosztásával, aminek lehetetlenségére, alkotmányellenes voltára már annyiszor rámutattunk. S hivatkozott a magyar nemzetre, — ő, a jövővény, az idegen, akivel egy pörusa, egy gondolata se közös ennek a nemzetnek...

Lehullott tehát a képmutató, hazug álarc s megláttuk az erőszakos hánt a maga visszataszító pöróságában. S a mi megmaradt az álarc alatt, egyfelől hazugság, másfelől erőszak.

Mindkét fegyver olyan, a mivel Magyarország boldogulni nem lehet...

Obstrukció.

Lesz tehát újabb, jobban mondva folytatódó obstrukció. Hogy meddig: azt most bajos megmondani. A harezai párt elengedő erővel rendelkezik, hogy az obstrukciót kihuzza addig az időig, a mikor már a sorozás lehetetlenség. S csatlakoznak hozzájuk: másik függetlenségi párt, csatlakoznak hozzájuk a partonkivüliek, s azokból is sokan, a kik még ma reggel nem is gondolták elszánni harezra.

Mert a miniszterelnök alkotmánysegő fenyegetései még azokat is felbőszítettek, akik talán nem akartak tovább harezolni. Kossuth Ferenc is, amikor a bán a Ház-felosztás-fenyegetéseket hangoztatott s szükségének tartotta külön is hangsúlyozni, hogy őt és pártját minden hatványetes kormány ellenséggé találja szemben, különösen pedig akkor, ha alkotmányellenes módon próbálkozik új választásokkal.

Arról tehát szó se lehet, ha újra kísérlet tesznek az obstrukcióval szembezállani, ez csak a kormány csufos bukását eredményezheti. Minden technikai fegyver nélkül, de még a fel-felmerülő napi események kihasználása nélkül is minden erőfeszítés hiján is módjában van az ellenzéknek az ünnepjavesztatás és az indemnitást hónápökig kihuzni.

Pedig még számos vitás kérdés merülhet fel csak maga az indemnitás körül is. Vajjon az új kormány egyszerűen átveheti-e a régi javaslatot, avagy pedig — itt tisztán bizalmi kérdésről lévén szó — kénytelen-e teljesen új javaslatot beadni? Ebbe a kérdésbe magába egész kényelmesen bele lehet fojtani egy Khuen-Hederváryt...

Az obstrukció se kifáradni, se kimerülni, se gyengülni nem fog, míg a kormány meg nem bukik. Ez bizonyos...

Új választások.

Új választások pedig nem lehetnek. Ez még bizonyosabb...

A kormány készül ugyan rá. A mint jelentik, a miniszterelnöknek zsebében van a képviselőházat felosztató leirat s azt is jelentik, hogy ebben a kérdésben az összes főispánokat három turnusban, e hónap tizenhetedik, tizennyolcadik és tizenkilencedik napjára Budapestre rendelte a miniszterelnök.

Ezzel a pozitívnek jelentett két hírrel szemben nagyon sok más szól a felosztalás híre ellen. Először czéltalan volna a felosztalás, az ellenzék csak megerősödre és föl-

frissülve kezdhetné az újabb harezot. Másodsor valószínűen, hogy a vármegyék belemenynek a törvénytelen választásba s így csak csonka parlament volna kapható. A harmadik akadály pedig maga a király személye. Egy volt miniszter ezeket mondotta ma a felosztalási tervről:

— Aki ismeri ő Felségét, teljesen tisztában lehet azzal, hogy *sohasem fogja az országgyűlésnek ex-lexben való felosztalást megengedni*. Semmitől sem irtózik egy király, mint nyílt alkotmányértés-től. Ezt a bán is tudja és épp ezért nem hiszem, hogy egy pillanatra is komolyan gondolja a Ház felosztalására.

Nagyon valószínű, hogy a miniszterelnök ma csak taktikából emlegette kétszer is az új választásokat, s megfélemlítés okéért parancsolta föl a főispánokat. A felosztalás nem is gondol komolyan, mert ez nemcsak bukását jelentené, de egyuttal örök időkre lehetetlenné tenné.

A miniszterelnök Ischiben. Kzen-Beszélték a képviselőházban, hogy Khuen-Hederváry nem is mer ehhez az elkéseredett fegyverhez nyulni, a míg ő Felségének újra jelentést nem tesz. Ezért arra gondolt, hogy néhány napra elnapolja a képviselőház ülését, amíg a királynak Ischiben jelenést tesz az újabb változásról, utóbb pedig arra határozta el magát, hogy a Ház elnapolása nélkül, meg Ischibe, a honnan — valószínűleg mint magán ember tér vissza.

Ez az utazás állítólag holnap lenne, vagy holnapután s ezért történt, hogy a miniszterelnök holnapi rendes fogadónapján se mint miniszterelnök, se mint belügyminiszter nem fogadhat...

Egy végzetes dátum. Ha holnap csakugyan Ischibe utazik Khuen-Hederváry gróf, de ha nem utazik is, a holnapi nap mindenesetre végzetes dátumot jelent a számára.

Bánfy Dezso báró, a volt előd, most ötödéve, január elsején ment bele az ex-lexbe, s márczius tizennyolcadikán bukott meg. Pontosán az ex-lex hetvenhetedik napján.

A mostani ex-lex márczius elsején kezdődött s épen holnap érkezik meg a kettős babonás számhoz, a két kaszás jegyében. Holnap lesz a hetvenhetedik napja a mostani ex-lexnek.

Rossz omen Khuen-Hedervárynak. Jó a nemzetnek.

Annyi azonban bizonyos máris, hogy az újabb ex-lex legalább egy esomó nappal hosszabb ideig fog tartani, mint a régi...

A holnapi ülés. Rendkívüli esemény nem várható holnapra, még akkor se, ha a miniszterelnök itthon marad. Ámbár rendszerint azok a legizgalmasabb napok a politikai életben, a melyekre a horoskop teljes szélescsendű jósol.

Holnap folytatják a vitát a miniszterelnök programja fölött. Szónokokul feliratkozott eddig:

Mezőssy Béla, Darányi Ferenc, Marjay Péter, Nessi Pál, Papp Elek, Várady Károly, br. Kaas Ivor, Sturmán György, Gál Sándor, Bartha Miklós, Vázsonyi Vilmos, Hellebronth Géza, Lovász Márton, Eitner Zsigmond és Ugron Gábor.

Külföldi hangok. A külföldi sajtó, az osztrák épp úgy, mint a nagy német, bukott embernek tekintti Khuen-Hederváry grófot. A bécsi lapok konstaltálják, hogy hebecburgyas a helyzet, a viszonyok és az emberek kellő ismerete nélkül ugrott bele a merész vállalkozásba s így méltán megérdemli a sorsát...

Nincs senki hát, aki sajnálná a volt bán. Még azok se, akikért van: az osztrákok.

A németek nem is törődnek vele. Egészen melleskesnek tartják az ő személyét, csak azt konstaltják — úgy többek közt a porosz kereszties újság is — hogy ma már komolyan kell foglalkozni a magyar hadsereggel, a magyar nyelv dialdalmas bevonulásával az osztrák és magyar hadseregbe.

már nagy esemény ez is, de még nagyobb, hogy a müncheni *Allgemeine* szerint lehetlenség manapság már Ausztria-Magyarországról beszélni. Van egy Ausztria és van egy Magyarország. Külön mindenk és önállóan.

Ez az és szöcska, a melyet nem adtak Bécsben, de a melyet most szerzünk meg, mindenestre többet ér, a Tisza Kálmán idejéből való és-szócskánál, a melynek nagyon drágán adtuk meg az árát...

Azokat a t. olvasóinkat, akiknek előfzetése július 15-én lejárt, arra kérjük, hogy a megrendelést megújítani sziveskedjenek, hogy a lap küldése főnnakadást ne szenvedjen. La-közhelyváltozás alkalmával arra kérjük egy helybeli, mint vidéki elő

A függetlenségi párt értekezlete.

Kossuth Ferenc lemondása.

Azzal az eseménnyel, amely a függetlenségi- és 48-as párt ma esti hosszas értekezletének egyetlen tárgya volt, lapunk más helyén foglalkozunk érdemben. Kossuth Ferenc lemondott az elnöki tisztségről — ez volt az esemény. Elhatározásának alaposan adta okát. S bár a párt tagjai közül többen voltak, a kik arra kérték, hogy ha most félre is áll a küzdelemből, elhőknék azért mégis maradjon meg, Kossuth a marasztalást köszönettel vette, de szándékát meg nem másította, amit természetesen sajnálattal vettek tudomásul.

Az értekezlet lefolyásáról a következő tudósításunk szól:

Az értekezlet.

Kossuth Ferenc elnök megnyitja az értekezletet.

Kossuth beszéde.

A mai értekezlet ezéja — így kezdi — a párt belligyeinek rendezése. A multkor egy igen fájdalmas elhatározásra jutott, az elnökségtől való lemondásra. Mert az elnöknek kötelessége a párt felfogását képviselni, s már a multkor két ellentétes irányzat jutott kifejezésre, úgy, hogy ezt a két ellentétes irányzatot becsülettel képviselni nem lehetett. Ezen kívül ő tartozik magát kötni a párt egyhangulag hozott határozatahoz. Véleménye akkor is az volt, hogy a párt az ő vezetésé alatt olyan diadalt aratott, melyet az egész világ sajtója elismert, az osztrákokat pedig megdöbbentette. Ezt a győzelmet csak maga a párt nem méltányolta, pedig, ha kihasználja, ropant erkölcsi erővel rendelkező tényező lett volna. Ez lenni pedig megszűnt. Ez okból határozata volt el magát a lemondásra. A leghálásabb elismeréssel van a párt minden tagja iránt azért, hogy ő megmaradását óhajtották. (Zajos fölkállások: Most is! Eljen Kossuth!) A tényállás most az, hogy ő mint elnök, két párt-határozatot kénytelen figyelembe venni. Az egyik a melyik egyhangulag hozatott, a másik, mit a párt egy része hozott. A párt szervezetre mindenesetre szükség van, s a párt-határozatokat elsősorban az elnöknek kell respektálni. Sokszor hozatott határozat az ő meggyőződése ellenére, de azért ő hozzá alkalmazkodott, s azt respektálta. Őt az erőszakoskodás vádjával illetni nem lehet.

Most úgy áll a dolog, hogy a párt egy igen tekintélyes része az ő nézetétől és a párt egy részének nézetétől eltérő taktikát határozott el. És pedig úgy cselejt, melyért mindnyájan lelkesülünk. De az eltérés a taktikában van. Vannak, a kik azt hiszik, hogy a szorult kormányt a további harcra való rákényszeríték a cél megvalósítására. Ő nem akar ezeknek utjába akadályt gördíteni, sőt nagyon kívánja diadalukat. De annyi bizonyos, hogy a percz rosszul van megválasztva, mert a hatalomtól akkor lehet engedelményeket kicsikarni, mikor a hatalom valamit kér a nemzetől s mikor a harez túlságos hosszúsága nem érinti oly érdekeken, mint most, az ország nagy érdekeit. Azután meg a pártnak egy határozata van, a mire a korona épített és feltevéseben csatlódott. Ennek folytán nem lehet, hogy lehetséges volna az, hogy újra építene azoknak az esetleges elhatározására, a kikben már egyszer csalódott.

Komoly veszélynek tesszük ki az országot, ha a párt határozatától eltérünk. Ő nem akar senki meggyőződése ellen érvelni, csak a maga eljárását akarja igazolni. Ő a párt ama részének küzdelemben, mely elhatározta a további harcot, nem vehet részt, mert ez adott szavába ütökzik és mert ellenkezik meggyőződésével. Később a siker reményében lehetett volna az egységes pártnak küzdenie. Most azonban kiki viselje akciójának teljes felelősségét. A cél elérése esetén legyen a babér is az övé.

Az ex-lexnek további fenntartását veszélyesnek tartja, de mind e mellett a további küzdelemnek szeretet és sikert kíván. A párt egységét semmi esetre megbontani nem akarja, csak egyszerűen félreáll.

Arra kéri a pártot, hogy kiki viselje a maga felelősségét, ő rá ne rójjanak olyant, a minőt elviselni nem képes. Legyenek iránta annyi barátsággal, hogy mentsek fel az elnöki állástól. (Az nem lehet! Eljen Kossuth!)

Ő azoknak a küzdelemét megbénítani nem akarja, a kik előtte is szent ideálért harcolnak. Ambar a mostani küzdelem ezéja, a mi hagyományos függetlenségi eszménktől eltér, mert pártunk az önálló hadseregért és nem nemzeti vívmányokért küzdött eddig mindig.

Küzdnie vezér nélkül nem lehet. Ő most vezér nem lehet a küzdelemben, mert az a meggyőződése, hogy ez a küzdelem rossz perczben kezdődött és veszélylyel járhat.

Ha vannak, a kik vele egyetértenek, úgy tesszenek mint ő, hogy félreálljanak és nem závarják a küzdelemet. Elégedjenek meg azzal, hogy most ok a felelősséget azért, amit károsnak tartanak, maguktól elhárítják.

Köszönetet mond az eddigi ragaszkodásért. Újból lemond az elnöki állásról, de most visszavonhatatlanul. Fájdalommal teszi; mert a pártot úgy tekint, mint saját gyermekét. Ha majd sora kerül a pártért való küzdelemnek, újra harcolni fog. (Hosszantartó zajos felkiáltások: Eljen Kossuth. Maradjon elnöknek.)

A hozzászólások.

Justh Gyula: Egyetért sokban Kossuthal, de a végső konkluzióra — nem. Kétszer hozatott határozat a pártban. Ismer-

teci a pártnak a minapi egyhangu határozatát. Névszerinti szavazással a többség újra határozott, ragaszkodni az előbbi határozathoz. A szabadszere vonatkozó indítvány leszávatott. Tehát azoknak, a kik leszávatottak, alkalmazkodniok kell a párt-határozathoz. Az lehetetlen, hogy egymással ellenkező határozatok legyenek.

A párt együttmaradásáról van szó. Lehetetlen, hogy a pártot a pártion kívül levő emberek vezessék. Hármán vannak ezek; mind a háromtól sikerült a pártnak szabaddulnia, s most kivülről vezetik a pártot. Ez nem tartható fenn. Többféle tünet is van olyan, mely nem alkalmas a párt egységének fenntartására. Világos, hogy a párt határozata ellen állást foglalni nem szabad. Az elnök egyetlen kérdésben sem szavatott le, tehát nincsen ok arra, hogy ő mondjon le, hanem az lenne helyén, hogy helytelenítessék azoknak az eljárása, a kik a párt határozata ellen állást foglaltak, s ezek lépjenek ki. Mindazáltal kijelenti, hogy követi az elnököt, s nem akar vele ellentétes módon eljárni. De annyi bizonyos, hogy itt minden a feje tetejére van állítva, s így történhetik meg az is, hogy az elnök mond le, nem pedig a párt-határozat ellen vetők lépnek ki.

Kossuth Ferenc nagyon köszöni a bizalmat mit Justh velem szemben tanusit, azzal, hogy bár nem érti az elhatározását, mégis követi. Újra hangsúlyozza, hogy neki szerfölött rosszul esik, hogy a párt egy nagy győzelménél, melynek kivívásában szólnak is, nem véli része, mégis kénytelen visszalepni.

De ő pártbomlást nem akar előidézni s ezt csak úgy érheti el, ha félreláll. Nem ragaszkodik tehát a szabadszere eljárásához, mert nem akarja a kérdést újra szavazás elé vinni. Nem akarja, hogy akadályoztatásnak azoknak küzdelem, kik nemzeti vívmányokért harcolnak. De felelősséget nem vállal azért, mert rosszul van megválasztva a további küzdelem ideje. Abnormis helyzetbe jutott, amiből más kibontakozást nem lát, mint a félreállást. (Eljen Kossuth Ferenc!)

Barabás Béla: Azt hiszi, hogy szeretett vezérének azt a véleményét, hogy pártbomlást nem akar, mindenki méltányolja. Kossuth Ferenc okait nagyrabecsüli. Ha Kossuthnak az a ezéja volt, hogy a nemzetet megértesse következetességét, s ezért áll félre: akkor megnyugvással fogadja. De erre Kossuthnak nem is volt szüksége, mert az ő eljárásának helyességét senkinek sem volt kétsége. Hát ha a küzdelemnek eredménye lesz, akkor megint együtt leszünk a vezér vezetésé alatt, ha pedig kellemetlenség következik, akkor sem lesz pártbomlás, mert akik félrevonulnak, felelőség nélkül vonulnak félre, s a felelőség csak a küzdelemet illeti. Ezeknek nincsen más ezéja, minthogy valamit elérjenek a nemzet számára. Ha botlani fognak, a felelőséget viselik.

Az elnöki állásról való lemondásnak helye nincs. Nem kényszerítik az elnököt arra, hogy öket kövesse. Ok nem akarják a felelőséget megosztani. Ha családni fognak: még erősebbek lesznek, mert belátják, hogy máskor nem szabad úgy eljárni, mint a hogy eljárnak.

A félreállásnak van értelme, de az elnök lemondására nincs szükség. (Helyeslés.) Az ő szándékuk is az volt, hogy pártbomlást ne csináljanak. Kéri, hogy ne álljon senki az utjába a küzdelemnek. Szeretett fűzi őket a párt más nézetben lévő tagjaihoz. Ezt hangsúlyozza. Azt mindenesetre elerék, hogy a pártot elhárítják a gyanusításokat. Arra kéri Justh Gyulát, hogy ne helytelenítse a küzdelem állását. Jó, az elnök ragaszkodik állásponthoz. Ezt eléri, ha félreláll és nem vesz részt a harcban, de ne mondjon le az elnökségről. Hiszen csak rövid idővel van szó. Ha ez elmúlik, megint egyek leszünk. Indítványozza, hogy az elnökkel szemben osztatlan szeretetüknek adjanak kifejezést. Am álljon félre, de maradjon meg elnöknek. A szeretet és bizalom osztatlan jélet adják az elnök iránt, s kérve kéri, hogy maradjon meg. (Eljen Kossuth! Eljen Kossuth!)

Barto Odón: Nem tudja elképzelni, hogy az elnök maradjon meg. Kétségtelen, hogy a király emberével kötött megállapodást nem tartja meg, nem szabad.

Az lehetetlen, hogy úgy álljon a dolog, hogy Kossuth jó ezégernek, de vezérnek nem. Ha megmarad az, hogy Kossuth nem tartotta meg szavát a koronával szemben; akkor a Kossuth neve diszkreditáltatik. A multban mindig úgy volt, hogy taktikai kérdésekben is mindenki respektálta, ha dozzogva is, a párt határozatát. Volt egy eset, ha a párt egy tekintélyes tagjait csak azért, mert a párt határozatát a pártion kívül kritizálta, innét kitessekkelték. A párt szabályainak érvényet szerezni kell mindig. Ha hangsúlyozzuk a párt egységét, csináljuk is. Annyi bizonyos, hogy itt most a párt egy része a párt határozata ellen foglal állást. Helyes, vagy nem helyes volt ez a határozat, de határozat. És ezt a határozatot a dolog természeténél fogva megváltoztatni nem lehet. És minhelyt e határozat ellen a párt egy része állást foglalt; bizonyos, hogy ez a rész a párt egységét bomlasztja meg, tehát arról, hogy a pártot meg nem bontják, beszélni nem lehet.

Ő üdvözölni fogja azt a napot, mikor Khuen-Héderváry nyakát szegi. De ép azt akarja, hogy mindenkinek legyen szabad keze Khuent támadni. Tehát adjuk meg neki, a mit igértünk s azután harcoljunk ellene egységesen. Hogy lehet pártegységről beszélni, mikor beszélnek harci pártól és bekepertről. Ez a párt mindig egészen harczolt. Hangsúlyozza, hogy ő az ugynevezett harci párt vezetőinek Barabásnak, Tóth Jánosnak és Polónynak magatartását tartotta magára irányadónak a bannal folytatott beszélgetésben. Teljes megnyugvással az ő magatartásuk után ment. Azt követeli tehát, hogy Kossuth nevé-

intakte tartásuk meg. Ha ezt nem tesszik, akkor ne állják utját annak, hogy Kossuth menjen a maga útján és akik vele akarnak lenni, vele menjenek. (Helyeslés.)

Plohlér Győző arra utal, hogy a Barabásnál tartott magánbeszélgetésnél a párt egy jelentékeny része Kossuth felfogása ellen határozott. És egy bizottságot küldöttek ki arra, hogy harcot vezessen Kossuth álláspontja ellen. Így a vezetés kivételével, Kossuth kezéből. Ez mindenesetre elcsietett dolog volt.

Kossuth két hét óta aljas támadásoknak van kitéve. (Ugy van.) Nyílt képviselőházban egy szava sines, hogy alavál rágalmakra ne adjon alkalmat. Hát Kossuthnak csakugyan félre kell állnia, nehogy neve össze legyen kötve a mostani küzdelem bekövetkezendő kudarcával és veszedelmével.

Komjáthy Béla azt tartja, hogy a ki Kossuthot ily körülmények közt elnöknek akarja megtartani, az vét Kossuth ellen és vét a függetlenségi párt ellen.

Egy ezélt a küzdő felek már elértek. Azt, hogy Kossuth nevéét megalázták, s hogy a református papság lelkeit is megmértelyezték. A miniszterelnöknek profétákra van szüksége. Ma a Kossuth neve az, mely vezér bennünk. Es ma a Kossuth-kultust teszük tönkre ép a mi pártunk ellensége. Az agrárius és klerikális áramlat az, mely a küzdelem ugraszja. És azután vannak vezérek, kiknek nincsen pártjuk, s most pártra vadásznak.

Ő Kossuthal együtt megy, mert szereti, s mert Kossuth megáll álláspontjánál, s mert aggodik hazája sorsán. Vele megy és hiszi, hogy sokan vele mennek, s ebből kialakul az a függetlenségi párt, mely újra erős és hatalmas lesz.

Kossuthot marasztalják.

Bizony Ákos: Ő pártember s mint ilyen beszél. Ő nem helyeselte az indemittás megobstruálását, de ha a párt elhatározta, ment a párttal. Elmondja az azóta történt dolgok rendjét. Ő nem tartotta helyesnek, hogy a párt a bannal megegyezett, mert nem az egész ellenekkel történt a megállapodás. Tehát taktikai hiba volt. De azért ennek a határozatnak is alárendeli magát.

Es most azt látja, hogy azok, a kik a határozatot meghozták, de nem tartják meg, azt akarják, hogy azok lépjenek félre, a kik a párt határozatát megtartják. Nekünk más kötelességünk nincs, mint megmaradni a párt határozata mellett. Nekünk ki kell mondanunk, hogy helytelenítjük azoknak eljárását, kik a párt határozata ellen vetnek. De az elnöknek meg kell maradnia. Ha ebből a pártból ép Kossuthnak kell kilépnie, azt fogják mondani, hogy ez a párt nem érdemel komoly elismerést.

Horváth Gyula. Ha Kossuth úgy veti föl a kérdést, hogy ő a maga személye ellen való eljárásnak tekintni a harcz folytatását, ő a maga meggyőződését is alárendelné annak, hogy Kossuth tekintélye fenmaradjon.

Bakonyi Samu Komjáthyval szemben azt tartja, hogy a küzdelem lelkében egyáltalán nincs és nem lehet keresni olyan szándékok, mely a függetlenségi párt érdekei ellen irányul. Nem lehet a kérdést alternatíva szerint felállítani. Ne jusztifikáljuk egymást a külön álláspontokért. Arra kéri a merséketekelt, hogy ne állítsuk előre a dolgot. A párt egység fenntartandó, s azért kéri őket, hogy ne vállaljanak el a pártot. A párt nem nélkülözheti Kossuthot, ne veresse hát fel Kossuth a kabinet-kérdést és tartsa meg magát a párt számára. Maradjon meg a párt, mert nincsen a pártnak egy tagja sem, akit akármiféle perverz politikai hajlamok más vezér felé vinnének. A vezér csak Kossuth lehet. (Eljen Kossuth!)

Komjáthy Béla megjegyzi, hogy nem szokott senkit gyanusítani; nem is tette.

Babó Mihály. A felszólalásokból azt látja, hogy mindenki visszarúd a pártbomlástól. A párt érdemes elnöke is a párt egységét hangsúlyozza. A függetlenségi pártot Kossuth vezetésé nélkül elképzelni nem lehet. Nekünk a Kossuth-kultusz támadni és támadni engedni sem szabad. Kéri Kossuthot, hogy tartsa meg az elnöki állást. (Eljen Kossuth.)

Marjay Péter Komjáthy beszédére megjegyzi, hogy ő mint protestáns pap sajnálja legjobban, hogy akad olyan protestáns pap, aki Kossuth ellen beszél. Ez a „Magyar-Szónak” közzéadta. De ő volt az, aki figyelmeztette pártjait, hogy ne üljenek föl a „Magyar-Szónak” és ne járassanak olyan uszjagot, mely a párt ellen oly sokat vét. Egyébiránt pedig ő is azt kéri, hogy Kossuth maradjon meg és maradjon meg a párt egysége is. (Helyeslés.)

Molnár Ákos kijelenti, hogy ő Kossuth mellé marad. A kisebbség vessé alá magát a többség határozatának. Ő levonja a konzekvenciát és inkább kilép a párból.

Kossuth nem marad.

Kossuth int arra, hogy a szélsőségektől óvakodjanak a párt tagjai. Akik a párt határozatát nem tartják meg, helytelenül cselekednek. De a párt határozata az elnököt első sorban köti. Ő nem akarja a kérdést szavazással eldöntetni, mert nem akarja hogy a küzdelem akarók vagy kilépjenek a pártból vagy megtagadják meggyőződésüket. És azt sem akarja, hogy ő tünjék föl, mint aki utját akarja állani nemelyek hazafias küzdelemének. De azt, hogy miért vállaljon és lehet vállalnia a felelőséget, ő maga határozhatja meg. Utal arra, hogy Kossuth Lajos nem helyeselte volt a Klapka-fele expedíciót, de nem állotta utját, mert hazafias ezéja volt. Az expedíció csakugyan kudarcot vallott, de nem vállalt érte felelőséget.

Ő sem állja utját annak, a mit most a párt egy része akar. Ismétli, hogy milyen diadalt aratott a párt, s ha ezt fölhasználta volna, döntő tényező maradt volna az országban. Nem egészen már most sem a párt, s ő ennek a két árnyalatnak a

violens összeütözését megakadályozandó, félreláll. De a harcot már megkezdett elemek próbálkozását nem akarja benítani. Így menti meg az egységet s kéri azokat, akik vele éreznek, hogy győzzék le önmagukat és álljanak el attól a szándéktól, hogy a párból kilépjenek. Az ő meggyőződése szerint ennek az új küzdelemnek sikere nem lehet. Kifejté, hogy miért. Adja az Isten, hogy csalódjék! Ha csalódni fog, be fogja ismerni, hogy nem lát bele a dolgok mélyébe.

Köszöni a szeretet meleg nyilvánulásait, de a küzdelem szövetségesei közül többen az ő lejárására a kézzelfogható szándéka. Ennek dacára nem ismételheti eléggé, hogy tiszta szívvél kíván sikert a küzdelemnek.

Az elnökségtől azért mond le, hogy elveinek tisztaságát legalább ő teljes mértékben megőrizhesse. Ő szikla akar maradni, melyre a tiszta függetlenségi párt újra felépülhessen. Erre annál nagyobb szükség van, mert a küzdelem szövetségeseinek behatása alatt már is átsiklottak a függetlenségi alapról a 1867. XII. t. cz. alapjára. A sulyos, terhes, de dicsőséges örökséget, mit atyjától átvett, tisztán akarja megőrizni. Minden harag nélkül áll félre és mint a hogy hazajött, hogy hazája iránt kötelességet teljesítse, otthagya életének minden viszonyát, a mi legszentebb volt előtte: felesége és gyermeke sirját és Európazerte elismert sikereit. És újra helyt fog állani, mikor ideje eljön annak, hogy hazája iránt kötelességét teljesítse. Kell, hogy méltányolják, a kiknek szívök van, az ő lemondásának okait. Továbbá magát degradálni nem enged. Biztonsági tagságáról is lemond. (Zajos ellentmondás. Nem kell más elnök! Eljen Kossuth Ferenc!)

Kossuth elhagyja az elnöki széket.

Komjáthy Béla, Justh Gyula, Molnár Ákos, Malatinszky György, Pichler Győző kijelentik, hogy ok is lemondanak bizottsági tagságukról. (Nagy zaj.)

Barabás Béla: Nem töltjük be az elnöki állást. Várjuk, míg Kossuth visszarjön. Addig majd Tóth János elnök fog elnökölni.

A jelenvalók ebben meg is állapodtak és ezzel az értekezlet véget ért.

Tüntetés Khuen-Héderváry ellen.

Saját tudósítónk jelentése.

Annak a köznépszerűtlenségnek, a melynek Khuen-Héderváry országzerte örövend, ma éppen azon a helyen aradt tüntető kifejezés, ahonnan a város mindenható urai mély alázattal fölkinálták neki a képviselői mandátumot. Temesvár utcáin — éjjel jön róla a hír — ma este, a választás előestéjén fáklýásmenettel vonult végig, hanem a város egy derek polgárának, a kit az odaváló kormány párt főemberei leszávaták, mert olyasmivel merészt előállni — horribile dictu — a szabadelvű párti választó-értekezleten, hogy: utasítsák a város jövendő követét, hogy nemzeti szellemben képviselje öket.

Az igaz, hogy Khuentől ilyesmit kívánni, egy kiesit sok. Ettől a programtól fakik. S ezért tüntetett ma ellene Temesvár független polgársága. Tehát természetesen nem az az elem, a mely ő exzellenciájára hólnap le fog szavazni.

Temesvári tudósítónk egyébként minderről a következőket jelenti:

Temesvár, jul. 15.

Nagy tüntetés volt ma este gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök és képviselőjéltől ellen és a nemzeti követelmények mellett. A tüntetés közvetlen okai a polgármester és híveinek éppen a nemzeti követelményekkel szemben tanusított magatartása szolgáltatott.

A képviselőjelölt gyűlésen tudomás szerint dr. Muth Gáspár ügyvéd azt indítványozta, hogy a választók követeljék jelöltjüktől, hogy programjába a nemzeti engedményeket is vegye be. A polgármester ellentétbe helyezkedett ezzel az indítvánnyal s személyes támadással fordult az indítványozó ellen, hogy az indítvány elfogadását megkíséntsé. Ez az eljárása nagy felháborodást okozott akkor, amely magában a gyűlésteremben is kitört, de a polgárság körében is, amely csak a kellő alkalomra várt, hogy felháborodását a polgármesterrel szemben kellőképpen kifejezhesse s a megtámadott dr. Muthnak elégtelést szolgáltatthasson. Erre legjobb alkalomul a mai estét találta, mint előestéjét a hólnapi képviselőválasztásnak.

Óriási tömegben gyűlt össze a város független polgársága, melyhez a Temesvárot vakációzó egyetemi ifjúság is lelkesedéssel csatlakozott s olyan fáklýásmenettel tisztelete meg dr. Muth ügyvédet, amilyent most nem igen látott Temesvár.

A tüntető tömeg, melyben több ezer ember vett részt, zenezóval vonult dr. Muth lakása elé, menetközben élesen abcugolvva Khuen-Héderváryt, a polgármestert és híveit.

— Le az idegennel!
— Abczug Héderváry!
— Menjen vissza Zágrábra!
— Nemzeti vívmányokat akarunk!
— hangzott föl ismételtlen több ezer torokból.

Dr. Muth ügyvéd lakása előtt megállt a tüntető tömeg s egy jövágás kelkes beszédet intézett hozzá, megköszönve neki a hazafias polgárság nevében, hogy a nemzeti engedményeket, helyesebben a nemzet jogaiért sikra szállt.

Dr. Muth megköszönve a megtiszteltetést, válaszában figyelemztette a polgárságot, hogy nem képviselheti öket olyan ember, a ki nem veszi fel programjába a nemzeti engedményeket. Es mivel az idő rövid-

sége miatt most már nem szervezkehetnek úgy, hogy ellenjelöltet állíthatnának, arra kéri a hazafias polgárokat, hogy inkább ne is menjenek el hólnap az urnához, ne éljenek ez alkalommal választói jogukkal.

A tüntetők viharos éljenzéssel felelték Muth szavaira. Ezután Lendl Adolf országgyűlési képviselő, a ki ma érkezett le Temesvárra, beszélt hasonló értelemben a jogos nemzeti ügyért való kitartásra buzdítva a polgárokat és a fiataliságot.

Innen a Kossuth-nótát és más hazafias dalt énekelte a színház elé vonult a tüntető sokaság, a hol a kormány párti Temesvári Zeitung egy példányát elégetvén, csendesen szétoszlott.

Egy kis kuriozummal is szolgálunk arról, hogy kik és milyen módon korteskedtek Khuennek. Nehogy véletlenül az elbukás kalimitása érje ő exzellenciáját, a buzgalomuk egész odáig terjedt, hogy — amint jelenti — a „Prásidium der Temesvári liberalen Partei“ német nyelvű fölvívásokat bocsátott ki, a melyben fölívja a „hochverehrter Mithbürgereket“, hogy szavazzanak a magyar kormányra, a kit a fölvívás „Chef der ungarischen Regierung“-nak nevez. Csinos kis korteskedés, ugyebár? Méltó a néhai bánhoz, aki — minthogy se nem horvát, se nem magyar — talán mégis csak — német ...

A külföld eseményei.

A porosz választási reform. — Nők választójoga. — A triestai helytartó.

A porosz választási reform. Poroszországban most tették közzé az új választási reformot a tartománygyűlésre vonatkozólag. Ez a reform nem czéloz valami nagy újításokat; a főérdeme az, hogy a választási processzust egyszerűbbé, könnyebbé teszi. A szocialisták azt mondják, hogy tulajdonképp nekik tulajdonítandó a reform, amelyben az ő követelésük folytán lépett az a megvalósulás stádiumába. A liberálisok kétségbevonják ezt és azt állítják, hogy a reformot a választók fölszaporodása tette szükségessé.

Nők választójoga. Ebben az esztendőben fog végbemenni először az a nem mindennapi esemény, hogy egy egész világ részé asszonya fog az urnához járulni. Ausztrália szövetség-gyűlésére kell ez idén megejteni a választásokat és ebben 850,000 nőnek van joga részt venni. Egy a nőktől föllepített jelölt programja, többek között azt mondja:

- 1. Férfiakkal és asszonyokkal egyforma joguk kell, hogy legyen a választás-törvény előtt. Különbség férfi és nő között se a házasságnál se a válásnál ne legyen.
- 2. Valamennyi államhivatal legyen nyitva a nők előtt.
- 3. Minden külföldről jött elemiszter megvizsgálandó. Opiumot csak orvosságképen szabad használni.
- 4. Az ipari béke megteremtése ezéjából egy békebíróskodást kell fölállítani, a mely minden vitás iparügyben végérvényesen dönt.

A jelölt ezenkívül még számos olyan dolgot követel vagy ígér, a melyet az asszonyok nagy lelkesedéssel fogadtak.

A triestai helytartó. Triesztben az utóbbi időben napirenden voltak a zavargások, a melyek jelentősége az utcazi tüntetések jellegét jóval felülmúlja. Beesben is észrevették ezt és elhatározták, hogy a triestai mozgalmakkal szemben ezental más politikát fognak követni.

Ehhez az első lépés az, hogy gróf Goez városi helytartó elhagyja állomását. Goez ugyan még mindig hivatalában van és egyelőre ott is marad, mert az utódjára nézve nem tudtak megállapodásra jutni; de a lemondási szándékát most már hivatalosan is megerősítik.

Evangélikusok gyűlése.

A dunántúliak Szombathelyen.

Közgyűlését tartotta ma a dunántúli ág. hitv. evangélikus egyházkerület. Szombathelyen jöttek össze a gyűlés résztvevői s a mai tanácskozást megelőzőleg a lelkesek tartották értekezletet. Tudósításunk minderről itt következik:

Szombathely, jul. 15.

A mai egyházkerületi közgyűlést reggel 8 órakor istentisztelet előzte meg. A közgyűlést Gyurácz Ferenc püspök néhány szóval megnyitván, megválasztották a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottságot. Hász Lajos egyházkerületi felügyelő monddt ezután mely érzésre valló alaposan kidolgozott megnyitó beszédet. A beszéd lendületes bevezetése után a szónok ama meggyőződéseknek ad kifejezést, hogy az egyház és a haza iránti szeretet erősen látható lazulásával szemben a magyar nemzeti állam kiépítésére a jelenleg uralgó közzellem megváltoztatására kell törekedni. Kivánatosnak tartja, hogy az egyház által kulturális czelokra fordított kiadásokat az állam fedezze. Méltányosan követelheti ezt az ev. egyház, mely a közművelődési czelokra mindenkor oly rendkívül sokat áldozott. Az úgy különben jó kezekben van, erősen halad a megvalósulás felé és nincs már messze az az idő, midőn e kívánásig teljesülve lesz. Szónok kitér ezek után a Dunántul egy részében mutakozó egygyermekrendszer ostromására. Addig, míg más mód nincs, ennek megakadályozására a lelkeseket kéri fel, hogy amennyire csak lehet, igyekezzenek szép szóval a föld népére hatni és ily módon megakadályozni ezt a folyton terjedő rendszert, melynek legbőbb indító okát a föld elégtelenségében és az

EGYETÉRTÉS

örökösödési törvény jelen formájában látja. Örömmel jelenti, hogy Kőszeg városa 60.000 koronát és ingyen teket ajánlott fel az ott elhelyezendő tanítóképző intézet céljaira. Felvitte ezeket a lakosok figyelmét a mindinkább fokozódó kivándorlásra és felszólítja őket, hogy töltik telhetőleg igyekezzenek gátat vetni ennek az áramlatnak. Hazafelé az egyház iránti hűségére buzdító szavakkal fejezte be beszédét, melyet a hallgatóság zajosn megjelzett.

Erre áttért a közgyűlés többi tárgyaira. Ki mondta a közgyűlés, hogy a soproni evang. teológia eddigi három évi tanfolyamát negyedik évvel kibővíti. Délben banket volt a délutáni közgyűlés, melyen több ügy nyert elhatározást.

A lelkész-egylet értekezletét Gyurátz Ferenc püspök és iházi Ihsz Lajos elnökelete alatt a szombathelyi díszes templomban tartották. A gyülekezet élénke és Bogárn Endre oltalmaja után Gyurátz Ferenc püspök nagyböszörményi beszédével nyitotta meg az értekezést. Beszédében különösen hangsúlyozta az egyesülésben való erőt. Scholcz Odón a külföldi misszióiról beszélt a jelentéséről. E szerint minden egyházmegyébe kivette a maga részét a szent ügy szolgálatában. Ajánlja ezt az ügyet az espersek és lelkészek figyelmébe.

Zabrák Dénes az egyházmegyei egyletekről tesz jelentést és ajánlja a liturgiák egysége tárgyában alkalmával bizottság kiküldését. Az értekezlet elhatározta a következő kérdések tárgyalására Karsay, Mohácsy, Bogárn, Ihsz Lajos hozzá szólása után bizottságot küldött ki.

Az agenda kérdésénél az értekezlet egy határozatot, hogy bejárja a liturgiák egysége jelentését. A papi ruha kérdését levették a napirendről. Heves vitát idézett elő az öngyilkosok eltemetésének ügye. Végre az értekezlet egy határozatot, hogy ezt a kérdést: Mi legyen a teendő a más vallású öngyilkosokkal szemben, ha ezeknek eltemetését az illetékes lelkész megtagadja s a felek mi hozák fordolnak, letette véleményadás végett az egyházmegyei gyűlésre.

Scholcz Odón lelkész indítványára elhatározták, hogy a vasárnapi munkaszünet megtagadása ügyében a lelkészeket a legnagyobb tevékenységre hívják fel.

Kállay Benjamin temetése.

A bécsi beszámoló.

Az Akadémia díszes oszlopcsarnokában ma délig teljesen elkészítették Kállay Béni ravatalt. A falakat és márványoszlopokat tekerte draperiakkal vonták be s az egész csarnokot délszaki növényekkel díszítették föl. Hettyey Sámuel pécsi püspök ma este érkezett meg a fővárosba. Ő végzi holnap délután a beszemelés szertartását. Az Akadémia nevében Gyulai Pál táviratlag kérte Wlassics Gyula kultuszminisztert, aki tudomás szerint Bécsbe utazott a holttest bécsi beszemelésére, hogy a gyászbeszédet ő mondja el.

A bécsi Szt. István-templomban ma délután szentelték be Kállay holttestét fényes gyászszertartások közepette. A temetés, amely impozáns gyászmenyasszony alakult, a Felsőgát Lichtenstein herceg főudvarmester képviselte, ott voltak továbbá:

Rainer és Lipót Szalvator főhercegek, Wlassics Gyula és Láng Lajos, a magyar kormány képviselőiben, Körber miniszterelnök, Call kereskedelmi miniszter, az összes osztrák miniszteriumok képviselői, Spoun tengernagy, Kielmansegg helytartó, a török nagykövét, a tábornoki kar főúr Kutsera polgári adalás, az 1. és 4. számú boszniai és hercegovinai gyalgazdrot és Szerajevó város küldöttsége, a boszniai hercegovinai kormány hivatalnokai küldöttsége, Windischgrätz herceg az uralkodóknak élnöke, gróf Vetter képviselőházi elnök, Oroszország és Franciaország nagykövetei, Németalföld, Bajorország és Szászország követei, a görög és a bolgár ügyvivő, gróf Széchenyi Gyula volt miniszter, Bf. linszky bankormányzó, gróf Uxküll hadtestparancsnok, több tábornok, a kultuszminiszterium és más miniszteriumok több tisztviselői, gróf Pejácsevics Gyula, Bethlen grófné, Leuger polgármester és a nemesség számos tagja. Ott volt gróf Khuen-Héderváry Károlyné, a magyar miniszterelnök neje is.

A beszemelési Marschall püspök végzése. A koporsót a szertartás után vasúthoz vitték, a honnan este indították utnak Budapest felé.

A koporsót Kollmann József építési főtanácsos kísérte Bécsből. Budapestben, ahová reggel hét órakor érkezik, Thalóczy Lajos közis főügyminiszteri osztályfőnök veszi át és az Akadémia oszlopcsarnokába kíséri, ahol a nagyközönség a délelőtti folyamán megtekintheti a ravatalt.

Igen sok bosnyák küldöttség érkezett már Budapestre. A moszartai községtagok negyvenhárom küldöttséget küldött Hudszi Omerovics vezetésével. Travnikból ugyancsak ma érkezett Zaharics kerületi előjáró vezetésével a kerület legelőkelőbb polgárai közül tizenkét ember, akiket holnap Rutkavina előjáróval még nagyobb küldöttség követ. A szerajevói országos kormány pénzügyi osztályfőnöke, Rajner holnap érkezik Budapestre; a szerajevói főkörmányszéket Shek tanácselnök képviseli a temetésen.

A temetés Budapestben holnap, csütörtökön délután négy órakor lesz. A halottat a kerepesi-úti temetőben lévő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A királyt a temetésen József Ágost főherceg fogja képviselni s jelen lesz az egész magyar kormány. Bécsből az osztrák kormány több tagja jön a temetésre, valamint itt lesznek a közös miniszteriumok főtisztviselői és egyes osztályainak képviselői, a közös számszék tisztviselői is.

Báró Eötvös Loránd: az Akadémia elnöke, megehangyu részvétliratot küldött Kállay Benjamin özvegyéhez.

A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Örvegy nagy-kallói Kállay Benjáminé, született Bethlen Bethlen Vilma grófné, az Istenben boldogul elcsászáró és királyné Ő Felsőgát palotájában és az Erzsébet-rend első osztályának tulajdonosa, úgy a saját, mint gyermekei: Frigyes, es. és kir. kamarás és főhadnagy a 10. huszárezredben, neje, született vajnai Vay Ella báróné és

Dr. György, leányai Erzsébet és Magdolna, ugyan az összes rokonság nevében szomorodott szívről tudatja a forrás szeretőt férj, illetőleg atya, após és nagyatyáinak nagyméltóságú nagy-kallói Kállay Benjámin. es. és kir. valóságos belső titkos tanácsos és kamarás, es. és kir. közös pénzügyminiszter, a magyar királyi Szent István-rend és az osztrák császári Lipót-rend nagykeresztése és számos kir. földi rend tulajdonosa, valamint a budapesti és bécsi tudományos akadémiák tiszteletbeli tagjának rövid szenvedés és a halotti szentségek átjatos fölvétele után, élete 64-ik évében történt elhunytát. A meghaldogult hült temetel július 15-én, szerdán délután négy órakor a bécsi Szent István-székesegyházban fogja bebeszemelni s azután Budapestre vitetni. július 16-án délután 4 órakor újabb beszemelés után, a kerepesi-úti temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az egészlelt szent mise áldozatok pénteken július 17-én a bécsi Szent István-székesegyházban, Budapestben a Szerzvia-úti-knál, valamint minden kegyurasági egyházházban délelőtt 10 órakor fogják megtartani. Bécs, 1903. év július hónap 13-án.

A Kállay-család már eddig több, mint ezer részvétliratokat kapott. Az első kondoleciók között volt Tallian képviselőházi alelnök. A magyar képviselőház gróf Apponyi utján fejezte ki részvételt. Sir Panquet bécsi angol nagykövét Londonból táviratlag fejezte ki részvételt.

Részben személyesen, részben táviratlag vagy irásban kifejezték: Széll Kálmán, Cseh Ervin, Sturza román miniszterelnök, gróf Szapáry fűmei kormányzó, báró Bececzny és Rakovszky István v. b. t. t. Talliani bihoros nunciusz gróf Nigra olasz nagykövét, gróf Deym londoni nagykövét és neje, Hengelmueller washingtoni nagykövét, Okolicsányi hági követ, a kínai és portugál követek és a svájci diplomáciai ügyvivő. Nagy számban érkeztek koszorúk is. Sok boszniai és hercegovinai és az egész monarchiából való testület és egyesület küldött virágot. Koszorút küldtek gróf Goltschowszki, a császári tudományos akadémia, gróf Esterházy Miklós Móricz, Kukulievics főispán és még sokan.

Konstantinápolyból jelentik, hogy nagy hatással volt Kállay halálának híre a török körökre, melyek melláttak Boszniában kifejtett működését, valamint a konstantinápolyi, boszniai körökre is, akik nevét nagy tiszteletben tartották.

A pápa. — Mai táviratok. — Ismét elmúlt egy nap, amely a pápa állapotában semmiféle változást nem hozott. Gyöngye, nagyon gyöngye már a szentatya, egy-egy pillanatra úgy tetszik, mintha az élet szikrája elhamvadt volna benne, de a következő perczben megint föllobog a mécs, a pápa, gondolkodik, beszél, rendelkezik.

Az orvosok ámulva állanak a nagybeteg ágya mellett és esodálják a törékeny test szívós erejét és a hatalmas szellem utolsó föllángolását.

A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Az elhunyt éjszaka. Róma, jul. 15.

A pápa tegnap a délután legnagyobb részét karosszékben töltötte el és csak kevés bort vett magához. A délután folyamán ő szentsége magre Angélt hívatta magához, a ki felőrátt idézőtt nála és több iratot rendezett. Majd Cavagnis, Tripépi, Gennari és Caviechioni bihorosokot fogadta, a kiknek megköszönté részvételtükét és imádságukat. A szentatya azt mondta, hogy el van készelve a halálra. Vizez spanyol bihoros tegnap átadta a pápának a tertianusok áldását, a mi privilegiuma e Szent Ferenc által alapított szerzetnek.

Oreglia bihoros, a ki elkésett, a miért is a szentatya nem fogadhatta, azt mondta, hogy jobban van mint tegnap. Esti látogatáson csak Mazzoni és Lapponi jelentek meg. Mazzoni azt tapasztalta, hogy a pápa erje nagyon megfogott, de eszmélete tiszta. Az orvosok megállapították, hogy a mellhártyában, bár lassan, de váladék gyűlik. Attól tartanak, hogy a váladék gyorsan talát gyarapodni, mely esetben a fuladás elkerülése végett újra a mellkascsapoláshoz kellene látni.

Az éjszaka nem hozott változást a pápa állapotában. A pápa ugyan nem aludt, de a nyugtalanság, a mely gyötörte, megszűnt. Nem fekvés, hanem ül vankosai között, mert fekvés közben szivgyengeség fogja el. Tiszán és nyugodtan beszél közeli haláláról. Orvosa alig tudta rávenni, hogy valami kevés táplálékot vegyen magához.

— Minek? — mondotta a pápa, — hisz ugyanis már vége felé jár a dolgom.

A Popolo Romano szerint reggeli négy órakor az a hír terjedt el, hogy a szentatya állapota igen rosszra fordult, amit azonban nem erősítettek meg. Ma reggel csak háromnegyed nyolckor nyitották ki a pápai lakosztály ablakait. Délelőtt kilenc órakor ezt az orvosi jelentést adták ki:

Az éjjel folyamán a pápa néhány órát aludt. Erverése 82, légzés 30, hőmérséklet 36,2. A pápa közérzetében nem állott be változás. Mazzoni, Lapponi.

A mai napról. Róma, jul. 15.

Az orvosok ma reggel megállapították, hogy ő szentsége közérzése éjjeli álma folytán, a mely azonban inkább lehangorús állapot volt, kissé megkönnyebbült. Ő szentsége szellemi tisztasága ismét visszatért.

Mikor a pápa az éjjel folyamán észrevette, hogy Lapponi és Centra állandóan ébren vannak, magához intette őket és azt mondotta, hogy jobban érzi magát és aludni akar. Azt is hozzátette:

— Menjenek aludni és fogadjanak szót. —

Lapponi azt válaszolta, hogy „most szent atyám, önnek kell szót fogadnia.” Erre a pápa elaludt. Az orvosok, hogy megakadályozzák a váladéknak a mellhártyában való meggyülemelést, a nagyobb fele Pravaz-foeskendővel 100 grammnyi folyadékot esapoltak le. A pápa nem vette észre a műtétet, mert az orvosok azt mondták, hogy gyógyszerinjekcióit esz-közölnék.

Az orvosok tegnap megkísérelték rábeszélni a szent atyát, hogy húst egyék, azonban, miután néhány kis darabot megízlelt visszautasította a hústól. Néha a szent atya, hogy környezetének nyugalmat biztosítson, alvást színel vagy utasítja környezetét, hogy magára hagyják, mert aludni akar. Lapponi kilenc órakor hagyta el a Vatikánt, hogy meglátogassa beteg leányát. Egy óráig otthon időzött, majd féltenegy órakor visszatért a Vatikánba.

Délelőtt 11 óra 30 perczkor. Hivatalosan jelentik, hogy a pápa teljesen eszméletlen van. Nem nagyon szenved, csak álmalanság miatt panaszkodik, a mi nagyon kínosza. Nyugaltságának enyhítésére narancsvirágból készített vizet adtak neki. Közvetlenül katasztrófa nem fenyeget. A pápa alighanem fájdalom nélkül fog meghalni.

Déli 12 órakor. A pápa állapota változatlan. A beteg nyugtalan, mire altató szert rendeltek neki. A katasztrófa úgy látszik ismét halasztást nyert. Mazzoni kijelentette, hogy a pápa valószínűleg eszöndesen el fog szunnyadni.

Delután. Arra a délutáni hírről, hogy a pápa állapota változatlan, a csödélet a Damasus-udvarban esökönt. 7 óra felé egymásután megérkeztek a bihorosok és a diplomáciai kar tagjai a Vatikánban, hogy értesülést nyerjenek a szent atya állapotáról.

Rossoni és Mazzoni tanárok váratlanul háromnegyed 6 órakor megjelentek a Vatikánban. Hirtelen megérkeztek és hosszas időzésük a pápa lakosztályában arra a hírvésztetésre adott alkalmat, a melyet gróf Pecci Camillo a pápa unokájcsese is hihetőnek tartott, hogy a mellszurast hajják végre. Az orvosok ellenben azt hiszik, hogy újabb műtetre nincs szükség, tekintettel arra, hogy a folyadékot naponta eltávolítják. Midőn az orvosok a vatikánba érkeztek, a pápa aludt. Elhatározták, hogy várnak, amíg felébred és ezert vagy egy óráig az előszobában várakoztak. Ez idő alatt dr. Lapponi közölte Rossoni és Mazzoni tanárokkal, hogy a szent atya napközben többször szendereg. Ébredésénél mindig teljes öntudatnál volt és némi táplálékot vett magához. Midőn az orvosok behlétek a pápa szobájába, a szent atya felismerte és gyenge hangon üdvözölte őket. Az orvosok ezután megvizsgálták és azt találták, hogy állapota ma reggel óta változatlan maradt, anélkül, hogy a gyengeség fokozódott volna. Az orvosok azt hiszik, hogy a katasztrófa beállta nem áll közvetlenül küszöbön, azonban elkerülhetetlen.

Este. Az este 7 órakor kiadott orvosi jelentés így hangzik: A nap folyamán a szentatya általános állapotában nem konstaltáltak különösebb változást. Az erők hanyatlása nem fokozódott. Lélegzés 30, érverés 84 és hőmérséklet 36,4, majdnem változatlanok maradtak.

Alkírva: Rossoni, Mazzoni, Lapponi. A pápat egy órakor Lapponi dr. belegyógyításával és nagy elővigyázattal a halószoba mellett levő kis trónterembe vitték és kinyitották az összes ablakot, hogy friss levegő hatoljon be. Az ablakok kinyitása a Péter-téren egybegyűlt közönséget izgalomba hozta. A pápa ma is eszéletlen közeli halálára. Hangja rendkívül gyenge. A szentatya a nap folyamán senkit sem fogadott.

Egyéb hírek. A Berliner Tageblatt szerint az a hír, hogy Rampolla bihoros Gotti jelöltségét fogja támogatni, egyre valószínűbb lesz, mint-hogy Gotti fölfogása egyházi dolgokban megfelel Rampolla fölfogásának. Ha Gotti győzme; akkor Rampolla háhalób a támogatásért a propaganda fidei prefektusa, az ugynevezett vörös pápa lenne. Ezt az állást most Gotti bihoros töli be. A hogy most állanak a dolgok, a küzdelem Gotti és Van-nutelli között fog lefolyni. A konklávé választásnőleg 60 bihoros fog résztvenni. Az ausztráliai bihoros már nagyon öreg és nem utazhatik a konklávra, három francia érsek beteg. Ez utóbbiak valószínűleg Rampollára szavaztak volna.

Róma, jul. 15. Azok közt a csodadoktorok közt, kik a pápa meggyógyítására vállalkoznak, újabban Mascagni is szerepel. A zeneszerző azt állítja, hogy neki indai növényekből készült orvossága van, mely alkalmas arra, hogy a pápába új erőt és életet öntsön Budapestről Földvári Jakab ajánlotta föl a pápának gyógymódját.

Vaszary Kolos bihoros hercegprímás már régóta gyöngéledvén, nem óhajtott résztvenni a legközelebbi pápaválasztáson. Újabbban azonban máskép határozott. A pápa halála után el fog utazni Rómába, hogy a konklávéval jelen legyen. Ezzel van összefüggésben az is, hogy Vaszary Kolos nemskóra Ischbe megy, ahol a királynál kihallgatásra fog jelentkezni. Az audiencia, amelynek nagyfontosságot tulajdonítanak, mindenesetre még római utja előtt fog lefolyni.

Edvárd király beteg. — Távirati hírek. — Mióta a trónra ült Angolország uralkodója, a betegség minduntalan ott ólálkodik mögötte és megriaszítja sok millió alattvalóját.

Még élénk emlékeztet van az a megdöbbenés, amely átvillallott a brit birodalmon és Európán arra a hírről, hogy Edvárd király nem teheti a fejére a koronát, mert egy halálos betegség ágyba döntötte. Lesték, figyelték a kör munkáját, amelyvel az orvosi tudomány vette föl a harezot. A király akaraterje és az emberi elme végre győzedelmeskedett. Anglia uralkodóját, pompa, fény közepette megkoronázták. És úgy látszott, hogy Edvárd király azóta egészséges, mert uralkodói teendőit vígan, frissen teljesítette.

Ez a hitet egyszerűen megbolygatta egy szavahihető angol újság híre. A király betegségéről szóló tudósítás így szól: London, jul. 15.

Olyan komoly és levero értesítésről kell számolnunk, hogy csak a legnagyobb fönttartással és abban a reményben hozzon nyilvánosságra, hogy illetékes oldalról meg fogják cáfolni. A király beteg; a betegség nagyfokú szivgyengeség. Ez a baj nagyrésztben a király legutolsó nagy betegségeinek következtése, de kisebb mértékben föllepített már akkor is, mikor a király, még trónörökös korában a tifusból kilábolt. Az orvosok szerint szerve baja a királynak nincs és általános fizikai állapotának megjavulásával ez a baja is el fog mulni; de más oldalról szintén igen jó forrásból ott hallom, hogy a király az utóbbi időben sokszor elájult, így legutóbb azon a napon is, a mikor sétahajózást tett a Themseán.

Az angol újságok nagy megűtődéssel fogadják és kommentálják ezt a riasztó hírt. Biznak benne, hogy — tuloz. Viszont azonban való az ez aggodalmassan említik, hogy a király az utóbbi időben nagyon bágyadtan látszik. Több ízben is megesezt, hogy a király udvari ünnepeinek, előadások, lakomák közben elaludt.

Hyeminek olyan nagy intelligenciájú és friss elméjű emberrel, mint VII. Edvárd, csak nagy, beteges testi gyöngeség lehet az oka. Igaz azonban az is, hogy a nagyon udvarias és figyelmes király a társadalmi kötelességek olyan nagy tömegét vállalja magára, hogy igazán nincs ideje — kialudnia magát.

A birmingham-i újság híre nagy nyugtalanságot okoz az egész angol birodalomban.

UJDONSÁGOK. — Bukazkóvók a Dunán. Az örüssű dagadt folyannak Hajjai sühova rohannak. A víz örvénylő, piszkos-sürga S mit vénsy utján összehordott, Barna föltekben víz az árja Tömérdek szemetet, gázt, rongyot, Földet virágostul, füvestül. Növendék-fűkát gyökerestül.

Járók a part mentén szemlélve. S inhol aranyló buza-kéve Uszik a tajtékzó vízárón. Utána még egy... kettő... három... Es így tovább nagy hosszú rendbe.

Nözem, nözem, míg a szememre Nédves homály ereszkedik. De valamerre Honnét e kévék usznak erre: Esteledik!... Lampérth Géza.

Személyi hírek. Danilo, montenegrói trónörökös — mint Cetinyéből táviratozzák — külföldre utazott. — Solari marquis, Marconi képviselője Antivariba érkezett, hogy az első táviróvonalat a Marconi-féle radiografikus rendszer szerint Bari és Antivari között fölállítsa. A vonalat legközelebb megnyitják. — Dr. Boncz Odón osztálytanácsos, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium középiskolai ügyosztályának vezetője hat heti szabadságra utazott. Távollétében az ügyosztályt dr. Gotthárd Zsigmond miniszteri titkár vezeti.

Szakértő-vélemény a pápa betegségéről. Megkértük egyik legkiválóbb orvosnánárunkat, hogy mondjon szakértő-véleményt a pápa betegségéről. A jeles professor a következőképpen felelt: Elénk figyelemmel kísértem a pápa betegségének minden részletét. A külföldi lapok jelentéseit is ismerem s a nagy beteg állapotát már az első napok óta reménytelennek tartottam. Szinte esodálatos, hogy ő Szentségének szívós erje a betegségnek eddig is ellentállni tudott s ebben kétségtelenül jelentős része van a kezelő-orvosok tudásának. A diagnosit helyesen állapították meg. A pápa akut tüdőgyulladásban betegedett meg. Lehet, hogy legutóbbi sétéja alkalomával megühdlt, lehet, hogy influenzába esett. Az akut tüdőgyulladás, amelynek tuberkulotikus jellege teljesen kizártnak tekinthető, mellhártya-lób járult. Izzadámya képződött, amelyet gyorsan el kellett távolítani, mert a pápa küzdelemében megfulladhatott volna. Kezelő-

orvosai, Lapponi és Mazzoni háromszor pingálták meg a beteget s hogy az izzadámyt eltávolították, a pápa természetesen jobban érezte magát. A betegség lefolysa teljesen normális. A kilencvennégy esztendő agastyámnak láza nem volt, nincs is s ennek az a magyarázata, hogy a pápa magas korában már nincs meg a kelő reakció. Hogy a beteg fölgyógyuljon, az — sajnos — teljesen ki van zárva. Bámúlatos azonban Leo pápa szellemi erje, amely őt még most, a halálos betegség legkritikusabb stádiumában sem hagyja el. Agtyendzerének az a esodás nagy erje igazán megmagyarázhatatlan. Oly adományja az a természetnek, amelynek pártját csak a legkritikusabb esetben látjuk s a mely előtt mindenkinél, tudósok és laikusok egyaránt föltűnülően meg kell hajolnia. Szellemi frissességét a szent agastyán megőrizte, de fizikuma a súlyos betegséggel, amely akármilyen különösen erős fiatal embert régen megölt volna, nem lesz képes megküzdeni.

Lujza új címze. Lujza hercegnő iránt érdeklődni kezd a szász király is. A mióta uralkodik a szász király kiadta ösmeretes proklamációját, a melyben Lujza trégnő a melyen sülvéd nő-nek mondott, azóta a szerencsétlen, védett nő népszerűsége csak növekedett Szászországban, sőt a rokonszenvnek olyan nyilvánulását kapta, a melyek világosan bebizonyították, hogy a lakosság a király iránt állapontját elhitteli. Talán ez, talán a jobb belátás indította arra a királyt, hogy állapontját feladja. A Lujza szemben való új állapontját bizonyítja az, hogy a szász király Lujzaok új nevet és új címet adott. A Dresdener Journal ugyanis hivatalosan jelenti: A király Lujza volt trónörökösöknek kérelmére Montignovo grófnő nevet és címet adományozta.

A grófnő vetélytársa. A párisi botrány-kronika megint egy nevezetes fejezettel lett gazdagabb. A legújabb hőse de Mallespalle nevű grófnő, akit gyilkosság vádjá miatt állítanak legközelebb a törvény elé. Élete valóságos regény. Ferjétől, egy duszdagd lángkáról, elvált és azután vígan élte világát barátaival egészen addig, amig vagyonát el pazarolta. Attól fogva aztán zűleni kezdett és eljutott a legutolsó fokra, ahová asszony juthat. Tegnap három esavagó társaságában abban a pillanatban fogták el, mikor legutóbbi kedvesének a barátnőjét, egy eláru-tóbort meg akarta gyilkolni. A grófnő meg csak 28 éves és nagyon szép meg. Letartóztatása valóságos dühgöngyöve tette és lefejt czejjára falan akarta szöklözni. A törvényeszeki orvok azt hiszik, hogy az ez ezé nincs rendjén.

A fűgefalevél. Még emlékeztetnem van az ugynevezett lex Heinze, amely miatti Nemelországban annak idejében oly nagy szó-és toll-harez folýt. A centrum-párt egyik tagja, Heinze, törvényjavaslatot terjesztett be, amelynek az lett volna a célja, hogy a művésztiben és az iradalomban a kértelműséget törvény utján tiltss. A reakcionárius pányu javaslat ellen a szociálisok bejelentették az absztruktóit, minek folytán kénytelenek voltak a javaslatot napirendről levenni. Prágából jelentik most, hogy a cseh klerikális körök megriagyték a német centrum-párt dícsőségét és ők is azon törek a fejüket, hogyan lehetne valamit tenni az erkölcseért. Találtak is valamit. Az új központi pályaudvar egyik szárnyal két szoboralkat díszül. Az antik mintára készült szoboralkak persze meztelenek. Az illető körök egyik orgánuma addig javesztelt e miatt, a mig a javészékés hangja „illetékes” helyre el nem ért. Az osztrák vasuti miniszterium el is rendelte, hogy a két szoboralkat utólag láttassék el fűgefalevéllel, a mint ez az erkölcös czejokra épült pályaudvart még is illeti.

A nagyváradi esot. Annak a mult vasárnapi utcai botrányának az ügyében, a melyet tudomás szerint Nagyváradon Barabás Béla beszámolója után az egybehangzó hírek szerint az odaváló rendőrség okozott, ma megkezdődött a hivatalos vizsgálat. Sélly Sándor miniszteri tanácsos, az országos rendőrfőnök, amint jelentik, odaérkezett és kihallgatta a szomorú esot több tanuját. Bordécs Ferenc helyettes polgármester mentegette a rendőrfőkapitányt, viszont Szokoly Tamás, a helyi ügyveinyolozas part élnöke a leghatározottabban Gerő Armin főkapitányt jelentette ki a bajok előidézőjének. Azt írják a felhatalonos tudósításban: „a vizsgálatnak egyelőre semmi pozitív eredménye nincs.” Hát elvárjuk — ha Khuentól nem is, de Sélly Sándor igazságszeretetétől — hogy eredményesen legyen! Ki kell derülnie, hogy az esemény sajnos következtése volt-e az a véres botrány, vagy pedig tudatosán idézték-e elő, hogy vele az ellenzék parlamenti tervét diskreditálják.

Kolossváry miniszter betegsége. Hírekelt ma délután, hogy Kolossváry Deszö hönvédelmi miniszter súlyos betegnek fekszik. A hír azonban értesülésünk szerint nem való. A hönvédelmi minisztert, a mióta alábbát a tyukszemvágó késsel megsebezte, dr. Polinsky Béla ezredorvos kezeli, a ki hogy a seb hamar behegedjen, azt ajánlotta a miniszternek, kímélje magát néhány napig s ne járjon ki. A daganat, a melyet a hosszú seb okozott azonban már lohad s valószínű, hogy a képviselőház legközelebbi ülésén Kolossváry már részt is vehet.

Az áradás. Ma már mindenfelől megnyugtató hírek érkeznek az árterületről. A hivatalos és magánjelentések egybehangorúsak abban, hogy Vág és Duna mentén az apadás beállt.

A Duna Komáromnál este tíz órakor hatszáz centiméternyi magasságnál tetőzött. Ott több fűrdőbödöt elsodort. Budapestben hatszáz centiméternyi a vízmagasság, husz foknyi meleg mellett s tegnap óta negyvenöt centiméternyi az áradás. Holnapig még husz centiméternyi áradás várható. A Duna mentén veszedelmét nem kell tartani. A rendőrség a budapesti dunai fűrdő látogatásait megtiltotta. A kis propellernek ma reggel megszüntették a közlekedést, mert az éjjel bekövetkezett hatalmas áradás következtében

járókat nem lehetett elvetkezében kiüríteni nek az Akadémia s Dr. Valéria-utca téjéjára. A Vág folyón, mint a helyzet javult. Az a helyzet meg mindig kövédekének az árvíz e a polgárság. Az apadás gas vizállása a Vágot Anrel kormánybiztos, tanácsosokkal a töltés tús a védőgátak árny küzdelem árán az árú vezetik. A szakadatok merültek és most az fel őket egy részben. Két órában husz az árvíz. Az e keletkezett torlász újabb százát utász Béla vármegye főjegyző Lajos ajegyző ügyelnéj szemet nélkül dolgozók közt sikerül megmen

Esztorgomból jelen Felról apadását jelen jóval a város felett veszedelmet Tobán es roshan egy-két helyre lépett ki és a pú vizvel.

A tiszabecsi idők egyik emlékeztetőkötölnék megörökítnek. A rendező-bizottságról jelentik — a hogy az oszlop — le teszi. Az oszlop 103 sűgéhez Szatmár ezer és Szatmár vára Ez emlékeztetésük kérik föl.

A dinamit. Dénnapos lenni a lakosok nem tudják plodál ablakuk a Természetesen e a változás fővörös egy dinamit-bombá előtt a ház előtti képviselő lakik. A nehéz volt. Mikor hogy ismét dinamit-üzagatóság támadtára vall az a ködödő István, a nédelutánna értekezéssel a megjegyzé dolgotról lesz szó.

A fűrtang v segédnek hét évvel ketszáz koronája, az ezad utczában. Előüzelet elég forgalmú gyárosok és nagyközössé s ő kihalászva vevőzser korona adó évből üzelet hantya ket kellett felvenni fenntarthatása üzleti fizetési kötelezettségek s hogy hitelezőinek z leté meg felbírta há vére iratta. Hitelező hogy ha a kereset fog nekik. Hitelező láására és a bécsi sult bécsi nagykere fia, Wüster lester Miksa nevében fűrdőrendőrség. Benkő rendőrségre. Nem es eseményt, török elkönyvetélt árak elköltötte. Benkő S alapján letartóztat

Ex-lezbem. nem kell, a vérszabad. Mégis akar respektálják a törvékezését s folytatás tását. A kálcós Valkányi Lajo hogy illeték tartós fizesse meg. Váku esztendőben válasszó feljelenést tett az a végrehajtással bí bini, hogy tart a fővárosban is. A pénzügyminisztr irnak, az ez a hatóságokkal esedékes késsél nál miképp jart meg tevedések látása végett a megfigyelmeztetés a fűrdőmi kamat dekéssé vált adó. Az ex-lez alatt eskedésim kamat számítani az ex

A rendőrtő újság azt írta, kaptak szabadságsajtoiroda ma köztizviselő cívez kik közül néhány felül néhány úsz szabadságúva. A kápi szabadságy hivatalos ügymet közlése tehát meg egy tanácsosok, zónák a megadó kinttel a tevégek nagy számban kapitány most né időre halasztotta

Ahol nintónak vonultak

Járók nem lehetett elkészíteni. Az aradás kö-

A Vég folyón, mint Komáromból távirtozták: a helyzet javult. Az apadás 40 centiméter, de a helyzet még mindig komoly. Gután teljes erővel védekeznek az árvíz ellen, egy a katonaság, mint a polgárság. Az apadás lassan tart. A Duna magas vizállása a Vágot visszasszorítja. Sárközy Aurél kormánybiztos, Faragó, Szilágyi, Biró tanácsosokkal a tölteseket vizsgálja és van kiállítás a védőgátak megvédésére. A védelmet nagy közlelem árán az ármentesítő társaság mérnökei vezetik. A szakadélan négy nap munkában ki-merültek és most az állami mérnökök válik fel őket egy részben. Ma délután a Vághidnak Komáromban husz tucatnyi munkást szorított az árvíz. Az odasodort tucatjok által keletkezett torlasz elhárítására a hatóság újabb század utasítást kért. Gulán Asztalos Béla vármegyei főjegyző, Komocson pedig Bathó Lajos aljegyző ügyelnek a védelemre s öt napot szünet nélkül dolgoznak. Azt hiszik, hogy Csallóköz sikertelenül megmenekül.

Esztergomból jelentik, hogy a víz állandán 5 méter és 93-97 centiméter között kulminál. Felülről apadás jelentenek. A felülről jövő víz jóval a város felett terül el és így a közvetlen veszedelem Tabán szorosán kikerül. A városban egy-két helyen a Kisudva víz az utcára lépett ki és a pinckék mind telve vannak vízzel.

A tiszaibesi emlékoszlop. A Rákóczi-idők egyik emlékeztető eseményének, a tiszaibesi ütközetnek megőrzésére emlékoszlopot állítottak. A rendező-bizottság — a mint nekünk Szatmárról jelentik — ma ülést tartott és elhatározta, hogy az oszlop idelezésért országos ünneppé teszi. Az oszlop 10-3000 koronába kerül és költségeihez Szatmár vármegye hétézer, Ugocsa ezer és Szatmár városa kétezer koronával járul. Az emlékoszlop megtartására Thaly Kálmánt kérik fel.

A dinamit. Zárójában kezd már mindennapos lenni a dinamit „elhelyezése”. A lakosok nem tudják melyik pillanatban eszkalodál ablakok alatt egy dinamitöltény. Természetesen e miatt nagy a rémület Horvátország fővárosában. Ma szintén találtak egy dinamit-bombát az Akadémia téren az előtt a ház előtt, a melyben Kovácsics képviselő lakik. A bomba egy kilogramm néhez volt. Mikor híre ment a városban, hogy ismét dinamit-bombát találtak, nagy izgalomság támadt. A kedélyek nyugtalanságára vall az a körülmény is, hogy gróf Erdődy István, a nemzeti párt élők, holnap délutánra érkeztélre hívta össze elvtársait, azzal a megjegyzéssel, hogy igen fontos dolgokról lesz szó a tanácskozásban.

A fura vég. Benkő Samu kereskedőnek hét évvel ezelőtt jó ülete támadt. Volt kétszáz koronája, üzletet nyitott belőle a Harmadik utcában. Eleinte jól folyt aszora és selyem-üzlete elég forgalmas volt. Hitelezői, főképp bécsi gyárosok és nagykereskedők bizalommal voltak hozzá s ő kihasználta a kínálkozó alkalmat: hetven ezer korona adósságot eszalt. Az utóbbi két évben üzlete hanyatlott. Folyton újabb kölcsönöket kellett felvennie, hogy csak pillanatig is fennmarthassa üzletét. Végül azonban belátta, hogy fizetési kötelezettségének sehogy sem tud megfelelni s hogy hitelezőinek zaklatásától megszabaduljon, üzletét meg febrár havában fura fogással feleltse nevére íratta. Hitelezői pedig folyton azzal hitegette, hogy ha a kereseti viszonyok megjavulnak, fizetni fog nekik. Hitelezői azonban rájöttek Benkő csalására és a bécsi hitelezői védegyesület a károsult bécsi nagykereskedők: Salcher Mátyas és fia, Wüster testvérek, Berger Henrik és Weiner Miksa nevében följelentést tettek Bedő ellen a rendőrségen. Benkő Samu mára idezték meg a rendőrségre. Nem is tagadta a terhére rótt bűncselekményt, töredelmesen bevallotta, hogy az elkövetveitől árukból befolyt összeg nagy részét elköltötte. Benkő Samut a rendőrség e vallomása alapján letartóztatta.

Ex-lexben. Ex-lexben adót, illetéket fizetni nem kell, a végrehajtás után beszédni nem szabad. Mégis akad pénzügyi hatóság, amely nem respektálja a törvénynek ezt a világos rendelkezését s folytatja az adók és illetékek behajtását. A kalocsai adóhivatal egyebek közt Valkányi Lajos ügyvédet is felszólította, hogy illeték tartozását végrehajtás terhére mellétfizesse meg. Valkányi nem fizetett, hanem igen csattanósan válaszolt: Zsarolás miatt bűnvádi följelentést tett az adóhivatal vezetői ellen, a kik a végrehajtással fenyegetőzve akarták őt arra bírni, hogy tartozását már most lerója. — A fővárosban is sok bajjal jár az adók kezelése. A pénzügyminiszter, mint annak idején megírtuk, az ex-lex behajtás tudatta ugyan a hatóságokkal, hogy az adótartozások után esedékes késedelmi kamatok felszámításánál miképp járjanak el. A felszámítás körül mégis tevedések történtek, amelynél először a késedelmi kamatot csak az ex-lex előtt esedékes vált adótarozások után szabad felszámítani. Az ex-lex alatt esedékes lett adótarozás után késedelmi kamatot egyáltalán nem lehet felszámítani az ex-lex idejére.

A rendőrszolgálat szabadsága. Több újság azt írta, hogy a rendőrszolgálatosok nem kapnak szabadságot. Erre vonatkozólag a rendőri sajtóiroda ma közli, hogy ez idő szerint a többi tisztviselő élvé három-négy heti szabadságot, a kik közül néhányan már vissza is tértek: ezenfelül néhány tisztviselő betegség miatt is van szabadság. A többi tisztviselő is épp úgy van kapni szabadságot, de oly későbbességgel, hogy a hivatalos ügymenet megállásáig. A napilapok közlése tehát mindössze arra szallítandó fel, hogy közlése szabadság megkezdését — de tekintettel a tényleges szabadságon levők és tekinthetők a tényleges szabadságon levők és tekinthetők nagy számára — szolgálati érdekből a főkapitány most nem engedte meg, hanem későbbi időre halasztotta.

Ahol nincs aratás, Bihar-Diószegre katonák vonultak ki ma. Egy zászlóalj legénység, hogy szembesüljön azzal a többi legénnyel, amely nem akarja folytatni a megkezdett aratást. Mert három ezer ember sztrájkol a Zichy grófok birtokán és más uradalmakban és akár lábán is hagyja az élel, ha a szerződésen felül béremelés nem kap. Eddig nem történt baj, mondja telefonon nagyváradi tudósítók, de minden perczben megeshetik, hogy a nép elragadja magát és a katonaság közbe lép.

Betegsegélyző pénztárak ülése. A kerületi betegsegélyző pénztárak országos központi bizottsága ma Berger Jenő és Szontagh Jenő elnökei alatt ülést tartott. A bizottság megformálta azokat a kívánásokat, a melyeket a munkásoknak baleset ellen való biztosítására vonatkozó törvénytervezetbe felvételét óhajt.

Cs-Zudavára idei szezonja minden tekintetben fejtulmja az eddigiekét. Friedmann Adolf a nagyszabású mulatóhely agilis igazgatója mindent elkövet, hogy a közönséget állandóan magas színvonalú szórakozásban részesítse. A nagy variété színpadon a világ legszebb művészei lépnek fel. Most kezdi meg vendégjátékát Morcschani, a világhírű kreol nótabaritonista, a ki a The Georgia Picanninias négercseppel együtt — a melynek cake-walk taneza egyaránt elragadja a közönség minden részét — a világ legszebb nótáit adja elő. Szombaton, július 18-án tartja meg az igazgatóság a nagyszabású „jelmezjáték” a meseben. A balon nagy „cake-walk-verseny” lesz a közönség részére: az első e nemben a magyar fővárosban. A legjobb cake-walk taneza értékes tórtát kap ajándékba. Az igazgatóság felkéri a közönséget, hogy a pályákat és ülőhelyeket lehetőleg előre valtsa meg a Variété előadásaira, mert este a tulszofolt-nézőtérre már rendszeren nem lehet jövegni kiadni.

Fürdővendégek. A hozzánk érkezett jelentések szerint a fürdővendégek száma a mai napig: az olpataki fürdőben: 216, a Rajecz fürdőben: 231, a balaton-fürdői fürdőben: 1006, az igló-fürdői fürdőben: 231, az újitára-fürdői fürdőben: 454, a barlangfürdői fürdőben: 418, a kortinczai fürdőben: 413, a tatra-fürdői fürdőben: 643, a budai Erzsébet sz fürdőben: 681, a szalkammergut Aussee fürdőben: 3176.

Női gyászruhák beszerzése a jelenlegi Horváth és Halasz céget Váci-utca 26. (Zsitvárs-ur. sark.), ahol 4 óra alatt készünek gyászruhák.

Kriegner-féle acacia arcz-öréme 2 korona. Főraktár: kalviteri gyógyszerár, Budapest.

A hamis névjegy.

Letartóztatott ál-újságíró. A magyar gazdák szövetségének titkárához koppanat öltözött ember állított be a minap és támogatást kért tőle.

Újságíró vagyok — mondotta, de a nevet elhadtarta s a titkár nem érthette meg. — Sok szolgálatot tettem a szövetségnek — folytatta szavait — s most hibámon kívül kinosan zavaros helyzetbe jutottam kérem, utalványozzon ki száz koronát. Különböző Bujanovics Sandor utasított ide azzal, hogy kérésemet az urak teljesítik.

A titkárnak gyanus volt ez az ember mindjárt s nem tartotta valószínűnek, hogy Bujanovics Sandor küldötte a szövetséghez. De mert megbántani még sem akarta, csak annyit mondott neki, kérjen ajánló levelet Bujanovicsól.

Az illető elment, s másnap ismét beállított. Szerény hangon előadta, hogy járt Bujanovicsnál s bizonyoslag elhozta a névjegyét is, amelyen Bujanovics őt a titkár figyelmébe ajánlja.

A titkár csak egy pillantást vetett a névjegyre és nyomban megállapította, hogy se a névjegy nem Bujanovicsé, se az irás nem az ő írása. — Így már rendben van — felelte — menjen egy óra múlva a pénztárhoz, ahol a száz koronát nyugta ellenében kifizetik.

Az idegen eltávozott s természetesen — nem jött többé vissza. Neszt vette, hogy a titkár gyanu merített.

Tegnapelőtt délután a titkár az Üllői-uton ment végig. Hirtelen elébe került az idegen, a ki nem is köszönt, mintha sohase látta volna. A titkár erre intett a közeli rendőrnek s megkérte, tartóztassa le a gyanus újságíró.

A ferenczvárosi rendőrkapitányságon Kosaras fogalmazó nyomban megkezdte a kihallgatását. Az idegen öölit-hatolt s a nevére s akarta megvallani. Egyre azt hajtogatta, hogy nem bántott senkit, nem károsított meg senkit, ereszszék háza. Csakhamar belátta azonban, hogy ezzel a viselkedésével semmire se megy s megvallotta, hogy Bacsa Jánosnak hívják, hogy Erzsébetfalván lakik és sohasem volt újságíró. Valamikor írni minőségben dolgozott a vidéken, majd a fővárosba jutott, de állásából kiköppott.

A Bujanovics-névjegyét kitől kapta? — kérdezte a fogalmazó.

Ugy kaplam. — Kitél? — Nem mondhatom meg.

Kosaras erre irás-próbát vett Bacsa-tól s ezzel azt is megállapította, hogy a névjegyre irt ajánló sorokat maga Bacsa írta.

Ime — mondotta a sarokba szorított álhír-lapíró — az emberek kergettek bűnbe. Nyomorban vagyok s támogatást kérem. Azt mondták, csak akkor segítenek meg, ha névjegyét hozok. Nyomatam tehát száz névjegyvet Bujanovics Sandor nevére. Nem hittem, hogy bűnömöt máris fölídik.

Azután azt kívánta, hogy miután a gazdák-szövetségétől pénzt a hamis névjegyre nem kapott, s nem károsított meg senkit, ereszszék háza. A rendőrfogalmazó azonban e közben kikutatta Bacsa előéletét s azt találta, hogy Bacsa őt kérték meg a hamisítást a törvényszék egy ízben elítélte volt s a rendőrség a főváros területéről is ki-töltötte.

Tiltott visszatérés címén indította meg ellene az eljárás s harmincz napi elzárásra ítélte. Bacsa nem is föllebbezett. A harmincz napot a rendőri tölöncházban üli le. Mikor a cellába vezették, rezignáltan mondotta: — Errére humanum est. — A harmincz nap leteltével illetégségi helyére toloncsolják.

Letartóztatott pénzhamisítók.

Saját tudósítónktól.

Sok hamis husz-koronás arany került az utóbbi időben ismét forgalomba. A hamisítványokat igen ügyesen csinálták s a rendőrségnek ugyancsak megyűlt a baja a temérdek árosult panaszosul.

A nyomozás, a melynek vezetését Kreeszényi Kálmán detektiv-főosztály vezeti, egy ideig nem járt eredményre. A hamisítók a forgalomba hozatal körül igen óvatossá voltak.

Néhány nappal ezelőtt Kreeszényi meglátta, hogy két többször büntetett ember és pedig Szabó-Bakos József és Simon Márton hamis arany husz-koronásúakat egy kocsmában, de a kocsmáros ideit később megértették.

Egy detektiv közelükbe feköztöt s csakhamar lebarátkozott velük. Megtudta, hogy Szabó Fehér István néven, Simon pedig Kelemen Ferencz néven minden nagyobb vasárnap eljárnak s ott adják ki a hamisítványokat.

A két gonosztevő azonban nem volt melegezőve a hamisítványokkal. Ezüst forintot is gyártottak, de a csengése és a színe se a forintosnak, se az arany husz koronásnak nem elégítette ki őket.

Ismerek egy aranybívest, Hacker Bertalan a neve — mondotta a detektiv a két legénynek. Ha őt beavatnak a tervükbe, fényesen megjárta a munkánkat.

Hosszabb tanácskozás után elhatározták, hogy megpróbálkoznak Hackerrel. A detektiv, a kiről Szabó és Simon egy perczig se tudták, hogy rendőr, elhozta hozzájuk Hacker az ékszerszert, a ki természetesen se nem Hacker, se nem ékszerszer, hanem Flachy detektiv volt. De persze adta a szakértő ékszerszert. Atvette a hamis pénzeket, elvitte magával, valahol beparányoztatta, másnap visszatadta a két legénynek. Ezek alig tudták beletni a megavított pénz nézésével. Nyomban megérültek megyedik társuknak s mikor aztán elké-veltségét is vitt nekik, mit sem titkoltak többé előle.

A Gróf Haller-utcai Kerekes kocsmában fényes dírdírt csaptak ma este. A gazdagon feltett asztal körül hangos jó kedvelénekeleggett Szabó és Simon, két „pajtásukkal” az ékszerszert szereplő detektivvel és társával. Tízegy óra felé irti vendégek érkeztek a kocsmába.

A külvárosi kurta kocsmában nem igen örültek meg az irt látogatásnak. A vendégek nyomban tudták, hogy a sok civil ruhás irt csak tilkos rendőr lehet. Tényleg Kreeszényi detektiv-főosztály jött ödmagával. Sorban igazolásra szökött mindenkit. Hacker az „ékszerszer” is. Ő volt a legmunkásabb, míg Szabó, meg Simon nyugodtan az áhneüket mondták be a detektivfőnöknek.

Mind a négyen eljönnek velem — mondotta végül.

Künn kosiba ültette Szabót és Simont s a Zinyi-utcai főkapitányságra vitette őket, a hol nyomban megkezdte a kihallgatásukat. Eleinte tagadtak, de mikor a zsebeikből előkerültek a hamisítványok s az ékszerszer és a másik detektiv is ellenük vallott, töredelmesen beismertek bűnüket.

Minikettejüket letartóztatták Szabó-Bakos József Kispeszen lakik a Hunyadi-utca 39. szám alatt, Simon Márton pedig a Dregély-utca 7. sz. ház második emeletén. A detektivek mind a két lakásnál meg az éjszaka folyamán házkutatást tartottak s lefogalták a kész hamisítványokat s a hozzávaló felszereléseket.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és a szocialisták.

Berlin, jul. 15. A Nordd. Allg. Ztg. a következőket írja: A Münchener Post újabban ismét Vilmos császár állítólagos nyilatkozatát közölte: Az említett szocialistákra lap azt állította: hogy a császár legutóbb Hamburgban a Tschirsky követnél adott reggelin hevesen kifakadt a szocializmus ellen. Annak daczára, hogy a lap beavatott körökre hivatkozik, nyilatkozata az összes hozzáfűzöttékkel egyetemben oromba kolyomján.

Vasutösszeütközés.

Liverpool, jul. 15. A Waterloo pályaudvaron délután kiskitott egy személyvonat. Néhány kocsi összezúzódott. Amennyire eddig megállapították, 8 ember életét vesztette és 15 megszebesült.

A kongregációk.

Páris, jul. 15. A rendőrség ma délelőtt négy nem engedélyezett kongregációhoz tartozó kaplnát zárattott be. Zavargás nem fordult elő.

Az olasz király nem megy Párisba.

Páris, jul. 15. Hír szerint az olasz király párisi útját október végére vagy november végére halasztják.

Zátonyon.

London, jul. 15. A Lloydhoz St-Pierre szigetről ma érkezett távirat szerint a Montreálból Liverpoolba menő Mutarey gőzös a nyugati sz. tonyra jutott és valószínűleg léket kapott. A rakomány egy része megmenekült volna, ha azonnal küldenének segítséget. A gőzös a Canadian Pacific Company tulajdona.

Közgazdasági táviratok.

Newyork. Buza helyben 55.25 86. — júliusra 84. — 85. — szeptemberre 81 1/2 82 1/2 — decemberre 82 — 81 1/2 — Irányzat: állandó.

Gabonaszállítás-díj Liverpoolba 1.50 1.50 — júliusra 67 — 67 1/2 — szeptemberre 56 1/2 56 1/2 — Irányzat: állandó.

New York. Áprilisra júliusra — (Zárlat) Gyapot New-Yorkban helyben 12.20 (12.20) (tegnap), gyapot júliusra 11.86 (11.73) gyapot októberre 9.71 (9.64), gyapot New-Orleansban helyben 12.3 (12.3), Petroleum: Stand White New-Yorkban 8.55 (8.55), petroleum Rained in Casay 1.50 (1.50), Zsír: Western steam 8.05 (7.90), Zsír Robe és Brothers 8.05 (8.05), Kávé fair Rio 7. sz. 5 1/2 (5 1/2), Kávé júliusra 3.65 (3.65), Kávé októberre 3.90 (3.90), Liszt: Spring Wheat Clearys 3.50 — (—) — 3.50, Csukor 3 1/2 (3 1/2) On 26.40—27.15 (26.40—26.60), Réz 18.62—13.90 (13.75—14.00).

Chicago.

Zárlat. — jul. 15. jul. 14.

Buza júliusra 76 — 76 1/2 — júliusra 49 1/2 49 1/2 — tengeri júliusra 49 1/2 49 1/2 — Az irányzat állandó.

Chicago, július 15. (Zárlat) Zsír júliusra — 7.42, szeptemberre — (7.57), Szalonna 9.56 —, Sertészsír szeptemberre — (14.20)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A szerb királygyilkosság az Urániában. Strausz Adolf, a mi jeles orientalistánk, az új szerb király és kormány támogatásával megszerzte a most lezajlott szerbiai események összes adatait is anyagát. Ennek köszönhető, hogy a királygyilkosságtól az új király bevonulásáig Szerbia történelmének minden fontos mozzanata gyönyörű kivitelű kinematográf képeiben van meg, melyek közül a szerb hadsereg gyakorlatozásait bemutató egyenesen frappánsok lesznek. Szerbia kulturáját, néprajzát, a festői vizeleket, egyes szebb vidékeket, első sorban Belgrád városát huszonnégy mozgóképből és több mint négyszáz képből fogja bemutatni az Uránia.

A képzőművészeti tanács szünete. Az országos magyar képzőművészeti tanács, mely az év során számos művészeti kérdésben mondott véleményét és döntő ítéletet, a nyár folyamán szünetet tart. Szeptemberben nem lévén ülése, az esetleg függőben maradt ügyekről sem az elnök, sem az előadó nem intézkedhetik. Szünet után az első ülést szeptember közepén tartják meg.

Pierre Loti Konstantinápolyban. Az izlandi halászok ismert szerzőjét, Pierre Lotit, a kit polgári néven Jules Vand-nak hívnak, mellesleg a francia hadtengerészetet szolgálja fregattkapitányi minőségben, közelibb, mint a „Vantour” parancsnokát Konstantinápolyba helyezték át. Az ottani lapok nagyon rokonszenvesen írnak Lotiról, s kiemelik, hogy a neves író jól ismeri városukat, melyet „Áziyadek” című regényében remekül irt le.

Fővárosi ügyek.

A vasárnapi munkaszünet. Ádunk hírt arról, hogy a kikereskedők és zsidósok a minap Halmos János polgármesternél tisztelegtek és kérték, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló rendeletből származó anomáliákat szüntesse meg. Panaszuk lényege tudomás szerint abból állt, hogy amíg ők vasárnaponként kénytelenek üzleteiket zárva tartani, addig a piacokon és a vásárcsarnokokban iparizsikké szabad elarusítani. Kérésük pedig az volt, hogy vagy engedjék meg nekik is az árusítást, vagy tilták meg azt mindenhol. Halmos János polgármester, mint értesülünk, már értekezett a kereskedelemügyi miniszterrel ebben az ügyben. Ott azt a felvilágosítást kapta, hogy a kérdés a legközelebbi vasárnapig valószínűleg dűlöre jut.

Bánfy Dezső kérvénye. A Liptóvárosi Kaszinó röviddel ezelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen alapszabályait módosította. Bárány Dezső, a kaszinó elnöke ma arra kérte a fővárost, hogy a módosított alapszabályok jóváhagyását végeztessen föl a belügyminiszterhez. A tanács a kérelmet pártolólag terjesztette föl.

Tisza Kálmán-tér. A jöszelvárosi Újvársártér véglet ültött, Tisza Kálmán terének keresztelte tudnillik a közönséget. A hazakara és utaszkorokra ma rákattak föl az új jelzőtáblákat. A I. szám a Bezerédy-utca és a tér sarkán levő házán kezdődik s folytatódik meg a Népszínház-utca felé. Ott bekanyarodik a dologház-utca irányába, majd a gázgyárat érintve, újra a Bezerédy-utczának halad. Az utolsó szám: 29 a tér és Luther-utca sarkán van.

TÖRVÉNYSZÉK.

A keresetlevél. Két kis fiu került ma a pestvidéki törvényszék büntető tanácsa elé. Az egyik, a 13 éves: lopott. A félárva gyerek anyja eszedő és fiára nem gondolt. A kis Mihailovich János Újpesten eszavargott. Telen padlásokon húzódtott meg éjszákára, munkát is keresett, dolgozni szeretett volna, de nem fogadták fel sehohl.

Miért? — kérdezte tőle Rónay Kamil elnök.

Nem volt keresztlevélem.

Hát miért nem szereztél?

Akartam, de nem adták, mert nem volt pénzem.

Ezzel harmadszor került lopás miatt a bíróság elé: egy Griellen kocsirol esent el néhány bórdat, amit a népkönyvtár próbált eladni. Az ügyész a bív. 85. szakaszának 3. pontja alapján kérte a fogvalevő vádolt megbüntetését, vádolt társát, Patai Gyulát orgazdasággal vádolta. A két fiatal vádolt védője: dr. Székely Emil a „kis mezilábas” azonnali szabadon bocsátása és Patának fölmentése mellett érvelve ramutatót arra, hogy a bíróság nem alkalmazza a kihágási bív. 64. szakaszt, amely a gyermekükkel mitsem törődő szülőket rendel büntetni. A törvényszék a lejtegetések után Mihailovich Jánost 5 heti fogházra ítélte, melyet az a vizsgálati fogságkal kitöltött. Társát pedig fölmentette. A bírák megható befejezésül pénzt adtak a szabaduló gyermeknek és arra intették, hogy legyen becsületes — keresztlevél nélkül.

Ezzel támadás. Tavaly október huszonnegyedikén éjszaka Békényi Károly ajnászkói hetvenhét esztendősd gazdaszitt a vasúti állomásról háza felé tartott, amikor hátulról hirtelen valaki több esapást mért a fejére. Az ög ut eszaki méletlenül lerült el a földön, a meg a támadó arra használt föl, hogy kifosztotta. A vakmerő rablót nemsokára letartóztatták Somoskövy Sándor személyében. A rímaszombati esküdtőbírósg ott évi fogházra ítélte. Az ítélet ellen beadvott semmisségi panaszokat a Kuria ma elutasította.

A nagy család. Csekély fizetése és nagy számu családja volt Király Lajos vasvári szolgabírósg írnoknak. Hogy valamiképp helyre hozza

a kétő között az egyensúlyt, a reá bizott pénzhez nyult. A szombathelyi törvényszék két évi fogházra ítélte. Ma a Kuria, mint legfelsőbb bíróság szintén helyben hagyta azt az ítéletet. — Az örökség. Dobra Ilova, hogy mielőbb az örökséghez jusson, agyonütötte az édesapját. Az aradi esküdtőbírósg az ítéletfolytamlani fogházra ítélte: ma a Kuria az ítélet ellen beadvott semmisségi panaszokat elutasította.

SPORT.

Az égerlandi-díj.

A karisbadi meeting harmadik napján döl el a kéteveses 30.000 koronás egerlandi járó (1200 m.), melyben a következő lovak indulhatnak: Angur (Slack), Tepp (Russel), Rabulist (Cleminson), Miguel (Lange), Roman (Tara), Lennox (Lewis), Eurpa (Jatczy), Garda (Bonta), Uncas (Southey).

A mezőnyben egy német ló is szerepel Miguel, mely hazájában már kétszer startolt, a berlini Sierstorpf emlékversenyben helyezetlenül futott, június 29-én Hannoverben azonban elég erős ellenfelekkel szemben győzött. A német kéteveses első klasszissába tartozó Miguel, ha győzelmi kilátásait nem is indul, de helyre befuthat.

A nyílt jelegű versenyben lovak közül Augur és Tepp a fogadók kedvencei kivülök még Rabulist és Uncas jöhetnek első sorban számításba.

Jelöljünk az egyes versenyekre ezek: I. Maurer ist. II. Tolmács—Erm sa. III. Tepla—Marignac. IV. Uncas—Tepp—Miguel. V. Hans Heling—Grey Child. VI. Boka—Florestan—Lucie. VII. Motta—Vannak—Orcus.

A senior urlovak versenyén az eddigi hírek szerint Sényi alezredes, Jeky százados, gróf Szapáry Iván, Balzasi Arisztid, herceg Metternich Frigyes, gróf Wolkenstein, Söllinger százados szállnak nyeregre.

Videki labdarúgó-matocok. A fővárosi labdarúgó k nyarat is felhasználják és több klubból összevezedő vidéki kirándulásokat rendeznek. Ilyen match a nepokban keltő is volt: az egyik Szabadkán, hol a Baeska Atletikai klub csapata mérkőzött velük, meg pedig szép sikerrel, mert 2:1 eredményre győzött a fővárosiak fölött.

Ugyancsak vasárnapon mérkőzött az Alsó-dabasi labdarúgó egyesület a ferenczvárosi torna klub b. csapatával. Az eredmény 9:2 a ferenczvárosiak javára.

A közönség köréből.

Mig eddig a régi orrbetegségek, a legközelebbi súlyos ideggyógyászati, (neurosthenia, vitustánc), a sáptor, a női arató elektromos pattanások s a női nem szervek betegségei kombinált hurotos megbetegedéseinek kezelését csekély értékű ideggyógyászati eszközökkel, adatai, addig újabbban

a PARÁDI ARSEN vízben

(vastartalommal) olyan kincsnek van, mely minden eddigi arsenikus vízben (Paradisi Arsen) határozottabban kényebben emészthető s manapság már, minthogy legelőször orvosi tekintélyünk felkarolja s a fogságolégzés serege dicsőri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály orvosi tanácsfőnöke Parád. Egy postálada 7 palack paradisi arsen vastartalommal gyogyulzat Magyarországi összes postaközlőmására 5 korona 8) ábrórt. Helyesbítésért 10) — 46801

Főraktár: EDESKUTY L. BUDAPESTEN. 10. sz. utca, magán-áruház. Ásványvíz üzlet, kereskedő. Előadó minden gyógyulathoz szükséges ismereteket.

KÖZGAZDASÁG.

Egyedül helyes álláspont.

Kereskedelmi kamara a küön vánterület.

Üdvözöljük a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarát, mint meggyediket ama társkamarák sorában, melyek nem kertelek jobbra-batra, nem taktikáznak, nem keresnek oportunitási és időszerűségi ürügyet, hanem egyenesen, nyíltan és őszintén megmondják, hogy gazdasági bajunk abban a szerencsétlen viszonyban gyökereznek, a mely bennünket Ausztria gazdasági érdekeihez köt, azokhoz az érdekekhez, a melyekkel a magunk közgazdasági érdekei össze nem egyeztet-hetők. Kassa, Arad és Debreczen kereskedelmi és iparkamarái már előbb kimondták, hogy gazdasági mizeriánk csak akkor fogunk megszűnni, kereskedelmünk és iparunk csak akkor lendühet fel, ha ezt a káros viszonyt megszüntetjük, ha Ausztriával a gazdasági közösséget megszüntetjük. Erre az egyedül helyes álláspontra helyezkedett most a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara is. Kerületének gazdasági viszonyairól most közzétett jelentésében ugyanis

E hirdetés rovatban minden... az egyeztetés...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden... az egyeztetés...

TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 706.

Használt és új... érzékszervek... Budapest, V. Bányaváros 6. sz. 650

Nevelőneket... gyermekek... Budapest, Gyár-u. 42. b. 935

Borivóknak... jó lélek... Budapest, Rákosszentimre, Károlyi ref. lelkész Balaton-Hejnyében. 1799

Balaton... legjobban... Budapest, Lellin (vasútállomás) Budapest-től három órányira...

Leánynevelés... Dobsinán... Budapest, Dobsinán, 4031

Kovácsptakon... remek... Budapest, Kovácsptakon, 408/11

Butor... legjobban... Budapest, Butor, 4090/6

Boreladás... Papp Lajos... Budapest, Boreladás, 1521

Országos... Pénzt... Budapest, Országos, 4068

Veszek... arany... Budapest, Veszek, 40549

Gőzcséplők... Budapest, Gőzcséplők, 40589

Butor... csak jó... Budapest, Butor, 40589

Balaton... legjobban... Budapest, Balaton, 40589

Gyümölcs... Budapest, Gyümölcs, 40589

Sör-készülékek... Budapest, Sör-készülékek, 40589

Bámulatos... Budapest, Bámulatos, 40589

Kérje... Budapest, Kérje, 40589

Tisztviselő... Budapest, Tisztviselő, 40589

Gyönyörű... Budapest, Gyönyörű, 40589

Butorok... Budapest, Butorok, 40589

Törlesztés... Budapest, Törlesztés, 40589

Schicht-zappan... Mindenütt kapható!... Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk...

Szavattyyuk... Mindenfeljártban... Mindenféle gummi- és kendertömlők...

LUSER L. féle TURISTA-TAPASZ... Budapest, LUSER L., 40589

LEONARDT D. és Társa... Budapest, LEONARDT D., 40589

THIERRY A. féle valódi centifolia-ir... Budapest, THIERRY A., 40589

Férfiak... Budapest, Férfiak, 40589

Kutyalepény... Budapest, Kutyalepény, 40589

SCHWENK L. Budapest, SCHWENK L., 40589

ADRIA Magyar Királyi Tengerhajózási Részvénytársaság... Budapest, ADRIA, 40589

Magyarország cipőáruhaza... Budapest, Magyarország, 40589

AGULÁR DÁVID Budapest, AGULÁR DÁVID, 40589

Agulár Dávid Budapest, Agulár Dávid, 40589

110 drb ló árverése... Szápáry Pál gróf... Budapest, Szápáry Pál, 40589

Table with columns: Hová? Gőzös neve. Készen. Listing various steamships and their destinations.

Magyarország cipőáruhaza... Budapest, Magyarország, 40589

AGULÁR DÁVID Budapest, AGULÁR DÁVID, 40589

Agulár Dávid Budapest, Agulár Dávid, 40589

GUMMI övszerek Budapest, GUMMI, 40589

JÓSIKA MIKLÓS Budapest, JÓSIKA MIKLÓS, 40589

Tiszta felvágatlan makulaturapapír Budapest, Tiszta, 40589

AGULÁR DÁVID Budapest, AGULÁR DÁVID, 40589

Agulár Dávid Budapest, Agulár Dávid, 40589

GUTTMANN L. Budapest, GUTTMANN L., 40589

JÓSIKA MIKLÓS Budapest, JÓSIKA MIKLÓS, 40589

Tiszta felvágatlan makulaturapapír Budapest, Tiszta, 40589

AGULÁR DÁVID Budapest, AGULÁR DÁVID, 40589

Agulár Dávid Budapest, Agulár Dávid, 40589

EGYETÉRTÉS.

Azokat a t. előfizetőinket, kiknek előfizetése július 15-én lejárt, kérjük, hogy a lap megrendelését megújítani sziveskedjenek. Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük t. előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra 1 frt 80 kr.
Harom 6 > 80 >
Félévre 11 > 80 >

Franciaország, Belgium, Svájc, Spanyolország, Olaszország, Dánia, Skandinávia és a Balkán-államok területére:

1 hónapra 3 frt — kr.
negyedévre 7 > 50 >

A német birodalmi államainak területére:

1 hónapra 2 frt 50 kr.
negyedévre 6 > —

Előfizetőink kedvezményes áron kapják a ház asszonyának kedves olvasmányát a DIVATSZALONT, negyedévre 1 frtért.

Uj regényünk eddig megjelent folytatásait újonnan belépő előfizetőinknek kívánatára ingyen megküldjük.

Nyáron az egész furdó-évd alatt előfizetőink kívánságára a lapot barhova utánaküldjük, meg akkor is, ha többször változtatják tartózkodásiuk helyét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése július 15-én.

Dániel Gábor alelnök: Megnyitja az ülést. Szóts Pál jegyző: Fölolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét. (Helyeslők.)

Elnök: Szomoru jelentést kell tennie. Fluger Károly beszámolója az előző üléstől. Fluger Károly beszámolója az előző üléstől. Fluger Károly beszámolója az előző üléstől.

Szilágy-Somlyó becsülete.

Ugron Gábor: Veres József multikori beszédére személyes kérdésben reflektál. Veres azt mondta, hogy Bánffy Dezso után Szilágy-Somlyó a szót választotta meg egyhangúlag, ami Veres szerint következetlenség volt.

Az obstrukció bejelentése.

Szarabás Béla: A mostani tarthatatlan helyzetből csak egy kivétel út van: a nemzet jogainak elismerése. Amíg ez meg nem történik, a harcot nem adható. (Zajos helyeslés barólr.)

Az Egyetértés tárczája.

Egy kis összehasonlítás.

— Levél a nőkről. —

Berlin, nyár közepén.

Nagyságos asszonyom!

Csodálatos, hogy maguk asszonyok, a mint valami világlátott fiatalemberrel kerülnek szembe, rögtön provokálják a bókot. Nagyságos asszonyom is (Kiszthand a szép anizscsirt) azt kérdezi tőlem a Dezső József arcképeknél szélén: »Milyenek a berlini nők?»

Nos, nálam az ilyen szüretreiműt fogások nem hatnak. Nem vagyok csiklandós. És mivel Nagyságos Asszonyom egy alkalommal — tudja mikor a képviselői piknik szünőrája alatt a cigány olyan bédítván huzta! — kategorikusan kijelentette, hogy a bókóknál csak a bókóknál győltli jobban, ehhez tartom magamat és inkább leharapom a nyelvetem, semmint a legártatlanabb bókókat is vesélyeztetsem a nekem annyira becses jóindulatát.

Pedig kérdésére kurizálás nélkül felelni majdnem lehetetlenség, de mivelhogy egy asszonyi kérdés — parancs, megpróbálkozom a lehetetlenség legyűrésével.

Először is kijelentem, hogy berlini nőt éppen olyan kevéssé ismerek, mint budapesti nőt. Van párisi nő és van bécsi nő, de a többiekkel nem a fővárosok, hanem nemzeti felelősként osztályozzuk. Ismert típus az amerikai, a spanyol, az orosz, az angol, az olasz, a német, a magyar (ah, a magyar!) nő, de senkinek se jutna eszébe new-yorki, madridi, londoni, moszkvai, római . . . legkevésbé pedig budapesti és berlini nőkről — mint ilyenekről — beszélni.

A többieknek lélektanát most nem bolygatom, de a két utóbbitól azt az okot látom, hogy úgy a budapesti, mint a berlini társadalom még

Barabás Béla: Föl kell használnunk a kormány szorult helyzetét. Legyen már vége a 25 éves amútnak. (Zajos helyeslés barólr.) A nemzetnek áldozatot kell hozni a küzdelemért. Min, végső fegyvert megragadtuk a parlamenti ellentállást. Jó öreg királyunk életében kell még kivinnünk jogainkat, akik köt esküje, hitlevele. És küzdenünk kell, mert képzhetetlene nemzet oly hadsereggel, amelynek a nyelve, jelvénye, zászlója idegen. Ez a kormány a Széll-kabinet folytatásának nevezte magát, de még sohasem hallotta a bántól és azavakat: jog, törvény, igazság. Pedig ez országunk joga van a magyar nyelvre, ez törvénye s igazsága. Nyilatkozzék tehát a miniszterelnök, mily álláspontot foglal el nemzeti jogaink — a magyar katonai nyelv és jelvények — ügyében. Hallgassa meg a többi főlshólat s nyugtassa meg a nemzetet a kormányelnök. (Zajos helyeslés barólr.)

Polányi Géza: Bizonyítja, hogy a faji harc és általános emberi jogokért való küzdelem, a mely nem ismer hazát, fogja betölteni a jövőt. Ez áramlatok egyike mellé kellene állani. (Helyeslés barólr.) A mi faji harcunkban önállóságunkat Ausztriához való kapcsolatunk akadályoz meg, pedig nekünk kettőzött erővel kell öködünkön afölött, hogy a szláv vagy a germán elem el ne sodorjon. (Helyeslés barólr.)

Hock János: Nekünk Hekuba, szláv vagy német szupremácia, nekünk magyar szupremácia kell.

Polányi Géza: Ha mi megszűntünk magyarok lenni, megszűntünk állam lenni. Követeli, hogy faji jellegünket, magyarságunkat a királyi respectálja s ebben hagyjon bennünket boldogulni. Teljes lehetetlenség, hogy csupán a magyar miniszterelnök legyen egyedül, aki ne értes meg a most folyó, bár gazdasági érdekeinket bontó harc nagy jelentőségét. Jelentés pedig azért, mert jövőnkért folyik. Adják meg nekünk nyelvünket, zászlókat.

Baró Kaas Ivor: Ha ti állatok volna a magyar nyelv mellé, akkor a kérdés meg lenne oldva.

Polányi Géza: Több társával kéri tehát a kormánytól, hogy a magyar nyelv oly klenódiuma-e, amelyet a király megtagadhat még ily nagy válság árán is! (Zajos helyeslés barólr.) S ha nem kapunk biztosítékokat, mert már kijelentésekkel nem elégszünk meg, hogy a magyar nyelvnek megadják a maga jogát, akkor folytatjuk a küzdelemet saját lelkismeretünkől és senki másról nem, utasítva, kitartóan, ha kell önfeláldozóan. (Hosszantartó, zajos helyeslés és tetszés barólr.) A miniszterelnököt megkérte, hogy mondja meg a királynak, hogy a kibontakozás csakis nemzeti engedelmény árán következhetik be. A miniszterelnök erre még nem felelt.

Hock János: Nincs más megoldás, nemzeti vívmányok, kompromisszum.

Polányi Géza: Reméli, hogy politikai ellenfelekkel s nem ellenségekkel áll szemben. Mutasson meg, hogy ily nagy kérdésekben egységes a magyar törvényhozás.

Leongyó Zoltán: Alíjon csak föl egy is a tulajdonlót, aki nem akarja a magyar nyelvet!

Marjay Péter: Mind akarja.

Polányi Géza: Történelmi alapon bizonyítja, hogy a hadsereg vezényletében és belszervezetében alkalmazni kellene a magyar nyelvet, aminek fundamentális alkotmányos jogunk van. De nem, a hadseregben az abszolút korszakból megmaradt német katonai nyelvet folytatták. De most meg törvényhozás után is akarják szankcionálni a német katonai nyelvet. (Félkialtóások barólr.) Meg csak az kellene! Ugyanis a katonai büntető törvénykönyv revíziójánál a hivatalos szolgálati nyelvet akarják az igazságszolgáltatás nyelvétől behozni, vagyis ez kerülő után a német nyelv törvénybe iktatása. A törvényeinkben nincs benn az igazságszolgáltatás közössége.

Vássonvi Vilmos: De az ellenkezőre van törvény.

Polányi Géza: Ugy van! Mert a törvényt azt rendeli, hogy a magyar katonaság a magyar kormányzat alá tartozik. Azzal a kérdéssel fordul tehát a kormányelnökhöz, aki eddig csak bujált és settenkedett. . . (Tiltakozás jobbról, zajos helyeslés barólr.)

Vássonvi Vilmos: Ezt zeneszóval sem lehet ellagadni.

Gajári Géza: Programot adott, ez nem bujkálás.

Vássonvi Vilmos: Az a program csak gonderlést volt. Polányi Géza: . . . hogy a német nyelvet akarják-e csakugyan az igazságszolgáltatás nyelvét? Épp így kéri, fonn akarják-e tartani törvényeink ellenére a magyar területen lévő német tantervű katonai iskolákat? Ez el nem tiltakozunk, it a tannelv csak magyar lehet! Ha nem hallgatják meg szavunkat, küzdeni fogunk az önkény ellen, ám tiporjanak el! (Zajos helyeslés és taps barólr.) Közös állam nincs, van Magyarország és Ausztria, közös címer, közös jelvény nincs! Nem engedhetjük tehát nemzeti dicsőségünk eltiprását. A miniszterelnök feleljen a mi kérdéseinkre, de jelents ki, hogy a királyi autorizációjával teszi ezt. Mert minden ettől függ! Reméli, hogy a király most is alkotmányos királynak mutatkozik! Ha ez meg nem történik, nem bánja, ha az alkotmányt föl is függesztik, meg is semmisítik. Most már egyénileg beszél s ez úgy igaz, ahogy érzi. Ha az a választása volna, hogy szláv és gyermekei a fekete-sárga, vagy a vörös lobogó alá álljon, akkor gondolkodás nélkül az utóbbit választaná.

Jól gondolják meg! Összecsapnak a hullámok s nem adhatunk majdné kezét egymásnak, kik a nemzetért akarunk küzdeni. Bizik még, van még reményesége.

Bakó József: Nekem már nincs.

Polányi Géza: De ha ez a reményesség szől-foszlik, abban a tudatban bucsuzik nemzetétől, gyermekeitől, hogy híven teljesítette kötelességét! (Ugy van! barólr.) Még egyet akar kérdeni. Az 1899. évi XXX. törvényekkel, amely nekünk garanzális törvényünk, csakugyan meg akarja-e változtatni, mert ez ügyben igen homályosan nyilatkozott.

Összegezi kérdéseit: hajlandó-e a kormány a magyar katonai szolgálat, vezényleti és tannelvet, valamint a magyar zászlót és jelvényeket behozni s végül az 1899. évi XXX. törvényeket főtartani? Ha békét akarnak, akkor szláv ezt szívesen látja. De ha a harcot provokálják, akkor jól választották meg ellenfeleiket. Mi mindannyian helyünkön fogunk maradni és végig fogjuk küzdeni a nagy harcot. (Zajos helyeslés és taps barólr.) A szónokot számosan üdvözlik.

Bakonyi Samu: Röviden akar csak beszélni. A nemzeti követelményekre a véderő-bizottságban adott miniszterelnöki kijelentéseket szeretné itt megismételve hallani. Másnap hába kereste ugyanis e kérdéses kormánykijelentést a hírlapokban, nem találta.

Pozsgay Miklós: Szóts Pál lenyelté.

Bakonyi Samu: Igen furesának találja, hogy épp ezt a nyilatkozatot nem adták ki a hivatalos tudósításban.

Szóts Pál: Nincs hivatalos tudósítás.

Bakonyi Samu: Hat-felhivatalosan.

Szóts Pál: Félfihatalos sincs.

Bartha Miklós: Monopolizálja a tudósításokat, a hírlapírókat nem engedik be.

Szóts Pál: Micsoda beszédek.

Pozsgay Miklós: Hol van a nyilatkozat.

Rákay László: Elisikasztották. (Nagy zaj.)

Bakonyi Samu: Igy kényeztetnek bennünket a harca, a melyt mi föltyatni is fogunk. A felelősséget azonban a történelem, Isten és ember előtt, az elzárkózó kormányra hárítjuk. (Eljénzés barólr.)

Szóts Pál: Személyes kérdésben kér szót. Szláv tényleg jegyezte a tudósítást a véderő-bizottságban egy lap részére. (Félkialtóások a szőlshóbalon: Melyik lap részére: Könyvnyomtatás részére. Félkialtóások barólr.) Magyar Távírtól Iródnak. Az ő tudósításai mindig objektívek voltak s korrekturára sohasem szorultak, mint más képviselők esetleges tudósításai. Most is benn volt a tudósításban, hogy miniszterelnök fölvilágosítást ad a jövő tervekéről. (Derűtlenség. Félkialtóások barólr.) Ebben nincs meg, hogy mit mondtok! Különböző tudósításokat, mint magánember írja és azokért felelősséggel nem tartozik.

Mezőssy Béla: Két út van a miniszterelnök előtt: Az erőszak és a nemzeti aspirációk megvalósítása. Kérdi, ki az akadályozója a nemzeti jogoknak? A korona? Ez nem tetelezi föl. Mas nem marad akkor, minthogy ő Felsége tanácsadói a hibásak. Szeretné tudni, hogy a miniszterelnök is ezek között van-e? Szláv nem fkezióznus ellenzik, nem akarja a békét diktálni, de becsapott és kijátszott ellenzik sem akar lenni. (Viharos taps és éljénzés barólr.) Mig az ellenzék garancziáit nem kap, hogy nemzeti jogaink érvényesíthetnek, addig le nem teheti s le nem

szonyom, sok egyéb többé-kevésbé jó tulajdonságai mellett, szepvedőies gazdasszony is, nem fogja rossz néven venni, hogy a vásárosmarkba megyek összehasonlításom tárgyairól. Nos, az én kulmáris izlésem szerint, a német nő olyan, mint a spenót, a magyar olyan, mint a paprika. Ez egyikre nézve se kisebbités, se nem hizelés. Bizonyos körülmények között nagyon kedvelem a szelid, vértiszító, egészséges lapodát, mig a mi nemzeti, nyicsiklandó fűszerünköz csak óvatosan merem nyulni, mert — ah! — már nem egyszer állottam ki miatta Dante poklának lángoló gyötreimelt.

Ha kamaszokban állok fam volna, a kit az asszonyok örödi inceselkedéséitől feltennem kellene — Németországba küldeném. Ott biztonságban tudnám.

A német nő vére dünnbierrel és blümchenkafevel van hígítva, forrásba hozza a szerelem, de hát nem mindenki óhajt dünnbierrel kevert blümchenkafeletől megittasson.

A német nő — különösen a mostan felkapott zsákszerű reformruhában — éppen nem hasonlít Círehez, s ha esős időben fölemeli a szoknya-alját, minden jól nevelt magyar ifju legott lesüti a szemét, hogy ne keljen a szemlőle csolnakkba dugott szőlőkarók láttára pirulni.

Szelid két szeme olyan, mint a limonádéba hullott nefelejs mosolya savanykás, mintha ezetes uborkát szopogattott volna; házas, tiszta, rendszertűt, erényes és rettenetesen büszke arra, hogy reichsdeutsches, — a mi nem mindig azt jelenti, hogy: eine reiche Deutsche.

Távol áll tőle a csábítási szándék — látszat és ebben különbözik leginkább a magyar nőtől. Maguk — engedje nagyságos asszonyom, hogy belevonjam a becses személyét is — mindig azt a benyomást teszik, mintha most nyomban kárhozható vinnék a szegény védtelen flukat és a semmi rosszat se sejtő szalmaövegyeket, holott a legtöbb esetben eszik ágában sincs a csábítási szándék és talán azon török a fejüket, hogy a csirkét kirántva, vagy pedig töltve adják-e vacsorára?

Amint testhez simló divatos szoknyaikat megemelik, már hadüzetnek látszik az egész

szabad tennie a fegyvert. (Viharos éljénzés és taps barólr.)

Rákay László: Beszéltem maguk feleletét kér a miniszterelnöktől, hogy megkapjuk-e törvényben gyökerező jogainkat? Ha ezt nem teszi, úgy szláv és társai el vannak szarva, hogy inkább belemennek az abszolutizmusba, de a harcot föl nem adják. (Viharos éljénzés barólr.)

Baró Kaas Ivor: Helyes! (Nevetés jobbról. Zaj.)

Olay Lajos: Ne nevensenek, ha ily komoly dologról van szó! Ez nem járja. (Nagy zaj.)

Baró Kaas Ivor: Önök könnyen nevetnek. Én átéltem az abszolutizmust, engem be is börtönöztek. Én bátran állok az abszolutizmus elé, de önök megfuttak majd. (Zaj.)

Gajári Géza: Rendre! Rendre! Gabányit rendre kell utasítani. Korcsmába való paraszt!

Elnök: Gabányit rendreutasítja. (Félkialtóások jobbról: Gabányi paraszt ne beszélj!)

Vássonvi Vilmos: Ez nem sértés!

Hock János: A parasztság a magyarok színe-jáva. (Nagy zaj.)

Elnök: Nem illik mégsem, hogy így mindenfélét alkibáljanak egymásnak.

Rákay László: Belőle a magyar becsület, a magyar tisztesség beszél! (Zajos helyeslés és taps barólr.)

Kende Péter: Azért kell az abszolutizmus!

Vássonvi Vilmos: Attól félek, hogy elzárják előlük az ajtókat. (Zaj a shóbalodon.)

Bakó József: Félek tőle, mint a tüztől, de 35 éven át őt csinálták. (Zaj.)

Vérsi József: Kende, kinek a nevében beszél?

Rákay László: Mitől ijedt meg a többség, a mikor e szót kijellette?

Isselutz Győző: Sajnáljuk, hogy egy magyar képviselő abszolutizmusról beszél. (Helyeslés jobbról.)

Rákay László: Jobb a nyílt abszolutizmus, mint a leplezett, a mely most főnnáll. (Zajos helyeslés barólr.)

Lukács Gyula: Nem úgy van! Nincs igaza! Isselutz Győző: Hogy kívánhatja egy magyar ember az abszolutizmust. (Nagy zaj a shóbalodon.)

Rákay László: Nagyon jól tudja, hogy ilyen pillanatokban meg kell őrizni a higgadságot s ő meg is őrizi. (Félkialtóások jobbról: Láttuk! Isten tanujának higgadságot.)

Vássonvi Vilmos: A többség még nem higgadság.

Rákay László: Szláv is agódvá néz a jövőbe. Mielőtt a harcba belemenne, kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hogy teljesítik-e a magyar nemzet kívánalmait. A jogokat nem a maguk, hanem a nemzet részére kéri. (Viharos taps és éljénzés barólr.)

Ugron Gábor: Halljuk a feleletet!

Hock János: Választ kérünk!

Pozsgay Miklós: Megszökik előle a bán!

Elnök: Tíz percze fölfüggeszi az ülést.

A miniszterelnök válasza.

Elnök: Az ülést újból megnyitom. — A napi rend előtti felszólasások be lévén fejezve, következik a napirend, meg pedig a további teendők iránti intézkedés.

A miniszterelnök ur óhajt nyilatkozni. (Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: T. képviselőház! (Mozgás halljuk! Halljuk!) Különböz helyzetben találom magamat, amennyiben a napirend előtti felszólasások most a napirend alkalmával vagyok kénytelen reflektálni. (Halljuk! Halljuk!) Hiszen talán más alkalban is intézhetettek volna hasonló a kérdések, a t. képviselő urak részéről amelly talán jobban felelt volna meg a házzabályok intézkedéseinek, de nem akarok erőni vitatkozni. A kérdés föl van vetve, és én nyilatkozni kívánok, és a tisztelt Házat a magam álláspontjáról tájékoztatni óhajtom. (Helyeslés. Halljuk! Halljuk!) Kévis mondati való lesz azok után, amiket már eddig elmondtam a t. Háznak, (Mozgás a shóbalodon.) Állásfoglalásom azon kérdésekben tisztán, nyíltan ki volt fejtegetett

férfivilág ellen és nagy szerencse, hogy nem mindig sáros az utcáink burkolata, mert különben egyetlen budapesti fiatal ember se kerülhetné ki a szemorvos operációját.

És szemről lévén szó, a magyar nők szemét éppen úgy meg kellene rendszabályozni, mint a hogy napvilágnál tükröt csak letakarva szabad az utcán végigvinni és a kereskedők hirakataiból eltávolították a káprázató fényzórákat.

Elég! A német nőkről igazán nem tudok többet mondani, a magyarokról pedig — a mondtak után — jobb, ha halgatom.

A jövő héten már Budapesten leszek és tartom a hádatam, ha nincs melegegdeve a feleletemmel, addig pedig lübnánál nélkül, de őszinte hódolja kezeit

javithatatlan hive

Globe-trotter.

MÁMOR.

REGÉNY.

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO.

— Mi lelte egyszerre? kérdezte Andrea. — Semmi. Most van Huffelehez kell mennem. Vezessen Francesához, hogy elbucsszam tőle, aztán kísérsen le a kosimhoz.

— Vsszátérték az első terembe. Luigi Gulli egy fiatal zongoraművész, a ki sötét arczával és göndör hajával olyan volt, mint egy arabs, s a ki szerencsétl kereseve jött kalabriai honából Rómába, éppen nagy verte játszott a Beethoven Cis-moll szonátáját! A marquis, a ki protezsztálta, a zongora mellett állt és a billentyűket nézte. A komoly, edes zene lassankint hatalmába ejtette azokat a könnyelmű embereket.

— Beethoven! kiáltotta majdnem vállások kifejezéssel Helena, miközben megállt és karját az Andrea karjából kivonta.

Igy maradt az egyik banána mellett állva és hallgatta a zenét. Balkarját kinyújtotta és rendkívüli lassúsággal huzta fel a keztyűjét. Ebben az állásban csipőinek gömbölydedege karcsubbak látszott, az uszály mintegy magasabbnak, nyulánkabnak tűnt.

grammbeszédem alkalmával és pedig azok alapján, amiket megbeszéléseink fonálnak már akkor is jeleztem és pedig jeleztem egy, hogy azok részéről, akikkel ezen beszélgetéseimet folytattam, az megnyugvással vétett és a függetlenség pártján egyhangu határozatává emellett az, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Zajos elmondások a shóbalodon) hogy azok alapján hajlandók a parlamenti tárgyalások rendes menetének további akadályait megszüntetni. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Uray Imre: Ezt már hallottuk. (Nagy zaj bal-felől. Halljuk! jobbfelől.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Ezen nyílt határozat folytán, mely a t. vezetőség részéről velem közöltett, vállalkoztam arra, hogy ezen helyet elfoglaljam. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj bal-felől.) És ennek nyílt kifejezést adtam, mert ha ezen alapot nem találtam volna meg az urak ma talán nem találkoznának velem ezen a helyen. (Félkialtóások a shóbalodon: Talán! Elnök csenget.)

Kubinyi Géza: Ez a magyar becsület!

Holló Lajos: A magyar becsület, a magyar nyelv leigázása.

Polányi Géza: Nem azt kérdeztük. (Félkialtóások jobbfelől: Csűrös, csavarás.)

Gajári Géza: Egyhangu határozatot hozták-e igen, vagy nem?

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Csakis azért tértem vissza erre a tárgyra, mert úgy adatt: elő ma az a dolog, mint hogyha én nem feleltem volna meg azoknak a feltételeknek, amelyek megbeszéléseink alapját képezték. (Zaj. Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Bizonyosság! annak, hogy megfeleltem azoknak a feltételeknek, mára nem utalhatok, mint azokra egyhangu határozatra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Holló Lajos: Örökkön örökké csak ezt halljuk!

Gajári Géza: Mást nem, mint az igazságot! Az igazság örökkévaló!

Holló Lajos: Azért lehet exlexben feloszlatni a Házat, és klotürt behozni. Mindent fedez az egyhangu határozat? Ez az erkölcsi fellegős. (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Ez az egyhangu fellegős, amelylyel én bizonyára nem találkoztam volna, ha meg nem feleltem volna annak, amit a párt vezetőségével megbeszéltem. (Igaz! Ugy van a jobboldalon. Félkialtóások a shóbalodon: Van más párt is.) Férfiak ismereket bennük, akik jól megfontolják, hogy ismies eleget tettem annak, amit velük végeztem.

Uray Imre: Semmit sem hozott! Üres kézzel jött! Mit hozott?

Elnök csenget. (Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A mik most utólag felhozattak, mind oly kérdések, a melyekre nézve nyíltan megmondottam, amikor jön meg az ideje róluk beszélni, mikor a véderőszervezetre vonatkozó törvényjavaslat tnylég le haszálán lesz. (Helyeslés jobbfelől) Ennek adtam kifejezést akkor és ezt is megnyugvással vettek azok.

Olay Lajos: Egevelre!

Gróf Khuen-Héderváry Károly . . . a kik velem e megbeszéléseket folytatták. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj a shóbalodon.) A dolgok ily állásnál fogva azt tartom, hogy a magam részéről nem járnék el úgy, mint azt a ferfiass tisztesség megkívánja. (Élénk helyeslés jobbfelől. Félkialtóások a shóbalodon: Az sem tudják meg, hogy mit akar mondaní!) hogyha egy szóval is tul mennék azon, a mit akkori beszélgetéseink alkalmával mondtam. (Élénk helyeslés és taps a shóbalodon. Nagy zaj a shóbalodon.)

Barabás Béla: Belment rajta!

Gajári Géza: A vetek órásmásul.

tette föl a természet, a növény anyéka úgy szelvény beállította és átszellemitette arcbőrének halványaságát. Andrea nézte, nézte és a bájos nő ruházata összelvadni látszott a szeméjével.

— Az enyém lesz, gondolta a pathetikus zenélő illatúlan. A karjára, szívéhez fog szorítani.

Mámoreiben föléje hajolt és ajkával érinté a nyakát. Hívos volt ez az áttetsző bőr, a mely aranyos fényrel átlágitott tejhez hasonlított! A fiatalember könyved borzongást érzett, s hogy ezt a benyomást meg-hosszabbítsa, felig behunyta szemét. Szerette volna átkarolni, magába fölvenni, beszívni, kinni, vagy valami aqás emberfölötti módon birtokába venni.

Helena, mintegy eme tularadó vágy kényzere alatt, kissé hátrafordult s mosolygott, olyan gyöngye, majdnem testnélküli mosolygással, hogy az inkább a lélek kisugárzásának látszott, mig szemé mindig szomoruan álmódúva nézett a távolba. Így, arnyékba burkolva valóban az éji szeméinek látszottak, a mint Leonardo da Vinci álmódhatta, midőn Milánóban Lukrecia Crivellit látta és allegor

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Azokkal szemben, kik álláspontomat elfogadták, köztölesség részemről is, hogy fenntartsam azt, a mi annak alapját képezi. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Tapsoljanak most is!*)

Gajári Géza: Tagadják ezt?

Ugron Gábor: Mi semmihe sem egyeztünk bele!

Gajári Géza: Van e egyhangú párttáratározat vagy nincsen? Ez a kérdés! (Zaj. Előnk csepet.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Nincs jogom és nem is teszek szemrehányást azoknak, kik e tekintetben nyíltan megmondották, hogy nem állnak arra, amit mondtam. De miután a felszólalások oly részről jöttek, akikről azt gondoltam, hogy az egyhangú párttáratározat alapján rájuk számíthatok, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) csak is ehhez szemben volt köztölességem ezt újra itt a Ház színe előtt megvilágítani. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Ami a katonai kérdéseket illeti, amelyek tulajdonképen tárgyat képeztek a felszólalásoknak, amint mondtam beszédem elején, világosan nyilatkoztam, hozzátéve azt, hogy azokat a nyilatkozatokat, melyeket az előző kormány e kérdésben tett, a maguk egész terjedelmében és formájában magamévá teszem. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Ezt is megmondtam megbeszéléseink alkalmával. És hogy még világosabban kifejtsem, miről van szó, mert szeretem, hogy az ország tudja az én számból is, miről van szó, két neméről az okajásoknak kell szólnom, amelyek e nyilatkozatokat provokálták. Egyik része azok közé tartozik, amelyeknek a megvalósítása már kitalálva van véve. (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a job és baloldalon.) amelyek megvalósítása csak bizonyos előkészítési tárgyalásokat igényel. (Zaj balról. Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Gajári Géza: Ezt mondta Széll is!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A másik része a kérdésnek az, a mely a végleges véderőtvény megalkotása alkalmából volna tekintetbe veendő. Ezekre áll, a mit a múlt kormány mondtott, hogy a kormány igyekszik fog azoknak érvényét szerezni, a mennyiben ez a véderőtvénybe beleillik és a dolog természetével nem ellenkezik. (Nagy mozgás és zaj a bal- és szélsőbaloldalon; felkiáltások: Mi ez? Zaj. Előnk csepet.)

Július 6-án tartott beszédemben nyíltan újra utaltam e kérdésre, mert programbeszédemben tán nagyon röviden foglalkoztam vele és a felszólalások után azt gondoltam, hogy azokra bővebben kell nyilatkoznom és akkor is kifejeztem, adtam nyíltan annak, hogy igenis a múlt kormányt és nyilatkozatát fenntartjuk és érvényesíteni akarjuk, a mennyiben ezek megvalósíthatók. (Mozgás a bal- és a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!)

Molnár Jenő: Fontosak ezek a kérdések! (Felkiáltások a jobboldalon: Éppen azért! Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: De hozzá tettem azt is, hogy a magyar kormány a nemzet mindama törekvéseit, a melyek érdekeinek megfelelnek, a melyek a politikai hivatalaúknak összegegyeztetetők, a melyek törvényeknek megfelelnek, a melyek a hadügyi szervezet természetének megfelelnek. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) azokat a maga részéről elősegíteni igenis köztölességének fogja ismerni. (Mi ez? a szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: Mind levegőt! (Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Holló Lajos: Politikai ovoidába való ez a nyilatkozat! Ez nem komoly!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Nemesak szivesen, de melegen fogjuk ezeket képviselni... (Élénk helyeslés a job- és baloldalon.)

— Adien Francesca, szőlt Helena bucsuzkodva. Holnapig.
— Már ilyen korán?
— Van hűfelek vannak. Megígértem, hogy elmegyek.
— Beh kar! Kesőbb Mary Dyce fog enekelni.
— Adien, Holnapig.
— Vedd és isten veled. Szeretném látni cousin kísértél.

A marquis egy pármal ibolyabokrétát adott neki, azután megfordult, hogy Issé hercegnét üdvözölhesse nyájusan. Az egészen veresbe öltözött Mary Dice enekelni kezdett. Nagy volt és úgy mozgott, mint egy lobogó kőg.

— Olyan haradt vagyok! monolta Helena s Andriára tamaszkodott. Kerem adassa ki a bundam!

Andrea átvette a bundát az inastól és miattai fölsegítette, újkraval megérinté hölgyének a vállát. Érezte, hogy megrezzent. Az előszóra tele volt különböző liberákba bújított inasokkal, a kik mind megajították. Mary Dyce szopránhangon kiállatszott, a mi nem Schuman románczának e szavait eneklé: "Nem értem, nem bírtém"...

Szóltam haladtak le. Az inas előttük ment le, hogy a kocsi a lépcsőre rendezje. A lovak dobogása hallatszott a visszhangos bejárattól. Andrea az inas lépésökön érezte Helena karjának nyomását, a mint a szép magraszemű, s kissé hátrahajlott fővel s felig lecsukott szemekkel átengede magát neki.

Főlmenekor ismeretlenül követte őnt a csodálatom, lemenekor szerelmem kísért, mondta Andrea odaadással, majdnem alázatlan miközben az utolsó szavak előtt habozó szünetet tartott.

Helena nem felelt, hanem arcához nyomta az ibolyabokrétát és beszivta az illatát. E mozdulatnál a kö peny uja feleszszott a könyökig. A fiatal ember ujja forró vagyan remeztet meg, s csak nehezen bírta a feltalokodó kívánságot visszafojtani. De a kocsi már a lépcső falján állott és az inas kísérelte a lovakat gátolni.

(Folyt. köv.)

Babó Mihály: Magyar szó, magyar zászló! **Gróf Khuen-Héderváry Károly:** ... amennyiben az adott időben megvalósíthatók lesznek. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Molnár Jenő: Amennyiben — a dolog természeté — egyelőre — csupa határozott váziasz.

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Ezek nyíltan kifejezést nyertek azokban a feltételekben, a melyeket a szabadvölvi párt magáévá tett a maguk egészében. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Mikor? és ezekkel szemben igenis vállaltam a felelősséget.)

A felszólaló t. képviselő urak úgy állították oda most tartott beszédekben a kérdést, mint ha az ország, a nemzet valamely jogának feladásáról volna szó, mint ha nyelvünk nem respektáltsáról és e tekintetben való jogainak ellipszálásáról lehetne szó. Mindezek soha kérdésbe nem jöhetnek. (Helyeslés. Ugy van! Igaz! a job- és baloldalon.) Ezek oly sarkalatos jogai a nemzetnek, (Halljuk! Halljuk!) a melyeket senki soha kétségbe vonni nem fog és nem vonta eddig sem. (Élénk eljenzés a jobboldalon.)

Holló Lajos: Azt követeljük! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát lesz, vagy nem lesz? Felkiáltások a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: És így e kérdésben ugyanazt az álláspontot foglalja el a jelenlegi kormány, mint a múlt kormány; hogy a nemzetnek e tekintetben fennálló jogai kétségtelenek, habár a ezelszerűség okából egy vagy más intézményben más eszközöz folyamodik. (Mozgás és derűtlenség a szélsőbaloldalon.)

Holló Lajos: Cseleztetéséghől a magyar nyelvet felre lehet lükní! (Zaj a job- és baloldalon. Felkiáltások a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: T. Ház! A mit én az ország színe előtt képviselék, azt a magam meggyőződése alapján képviselem és nem kívánok sohasem a koronára hivatkozni, mert alkotmányunk értelmében a felelősség a kormányt terheli, mert minden lépéséért az ország színe előtt igenis helyt állani köteles. (Élénk helyeslés jobbról. Ez helyes! balról.) Azért nem helyesbelen, a felszólalásokban kifejezésre jutott azon kívánságot, hogy itt a Ház színe előtt teendő nyilatkozatomban arra hivatkozom, hogy nyilatkozataim a korona bevezetését bírják-e, vagy nem. Én a magam szakállára nyilatkozom jten, s azt a magam felelősségére teszem. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Előnk csepet. Felkiáltások a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A korona tekintélyét sohasem fogom arra felhasználni, hogy a magam álláspontját erősítssem. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon. Felkiáltások a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!)

Ezekben általánosságban feleltem tulajdonképen a t. képviselő urak felszólalásaira. De Bakonyi t. képviselő ur egy speciális kérdést intézett hozzám, midőn azt kérdezte tőlem, vajjon megfelel-e az a ténynek, hogy a véderőbizottságban azokkal a nyilatkozatokkal szemben, amelyek ott hallottam, annak adtam kifejezést, hogy a t. képviselő urak nyilatkozatai rárm kellemes benyomást tettek, kedvezőbbet, mint amilyenek általánosságban a távolból, vagy csak közvetve ismertem. Igenis így volt és meg is indokoltam, hogy miért. Megindokoltam pedig azzal, hogy miután a t. képviselő urak azt, a mit képviselnek, az 1867. XII. t. czikk alapján követelik ennek következtében üdvözölöm őket e téren, hogy ők is igyekeznek ennek alapját erősíteni.

Ugron Gábor: Hát aztan miért nem hajtják végre a törvényt. Nem üdvözölni kell a törvényvédőket, hanem végrehajtani a törvényt. (Zaj. Halljuk, halljuk! jobbról.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Igen kellemesen hatolt reám a t. képviselő urnak mai felszólalásában ama nyilatkozata, hogy akkor a véderőbizottságban történt felszólalás kedvező benyomást tett és csak fájtalja, hogy ez a hírlapi tudósításban nem foglalt helyet. Hiszen én nem felelek azon hírlapi tudósításkért. De ha az a hírlapi tudósítások egyik részében talán nem foglalt helyet, úgy a magam részéről sajnalom, különösen ha olyan jó benyomást tett a képviselő urra, hogy azon tudósítások során nem adott annak kifejezést, amelyek a hozzá közelálló hírlapokban nyerhetek volna helyet.

Bakonyi Samu: Nem vagyok hírlapíró! A miniszterelnök urnak sajtója van!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: De azt hiszi, t. képviselőhöz, nincs szükségünk arra, hogy azokat beszéljük meg, akik a véderőbizottságban történtek. Itt a Ház színe előtt mindezeket megvitatjuk, hogyha első ízben meg nem értettük volna egymást és csak hivatkozom arra, hogy amit a véderőbizottságban mondtam, az szóról-szóra megfelel annak, amit július 6-án tartott felszólalásomban itt a t. Házban mondtam. Amit ma voltam bátor ismételni, megint csak szóról-szóra ugyanaz és ha ez a t. képviselő urra akkor jó benyomást tett, azt kellene kívánnom most, hogy ugyanazt a benyomást tegye rá most is és a következtetéseket abból vonja le és adja meg a módot, hogy minazon kérdéseket, a melyek az országot oly közelről érintik, mielőbb elintézhessük, s azután oda jussunk, hogy a véderőtvény tárgyalásánál a nemzetet érintő egyéb kérdésekkel foglalkozhassunk. Én bizonyára nem fogok elzárkózni azoknak tüzetes megbeszélése elől abban az időben, mikor annak igenis helye lesz. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Holló Lajos: Nem kell megbeszélés! Magyar katonai vezérleti nyelv kell.

Gróf Khuen-Héderváry Károly: T. képviselőhöz! En kijelentem különösen az előzmények alapján, amelyek tulajdonképen alapját képeztek állásfoglalásomnak e kérdésben programbeszédemnek elmondása alkalmával, hogy ezen kérdéseknek további feszegetését én a magam részéről nem tartom sem kedvezőnek, sem helyesnek, sem

az ország szempontjával összeegyeztethetőnek, de hozzáteszem azt is, egész nyíltsággal, hogy én ilyen nyilatkozatokra magamat ilyen felszólalások által nem szorítottam. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Tartozom ezzel állásomnak, tartozom ezzel azokkal a tekintélyekkel, amelyet az ország érdekében igenis képviselni akarok. (Hosszantartó élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.)

De azok után, amiket a t. képviselő urak felszólalásainak végzásaiban mondtak, hogy ha nyílt feleletet nem kapnak egyik, vagy másik kérdésükre, akkor az ellentállásnak eddigi fegyverét fogják tovább is használni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hiszen t, uraim, akkor már nincs is szó ezen kérdésekről, amelyeket felvetettek, hanem egészen más előtt állunk. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Halljuk! Halljuk!) Arról van itten szó, hogy az ország alkotmány értelmeben tulajdonképen kinek az akarata érvényesül. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Gajári Géza: Hatvan ember, vagy háromszáz ember? (Ugy van! Ugy van! Hosszantartó zaj a közepén és a szélsőbaloldalon.)

Vérszi József: Hol van a régi törvényjavaslat? Az hova lett? (Nagy zaj.)

Holló Lajos: Ezt mondta Tisza István is, de beletört a foga.

Vérszi József: Hova lett a javaslat, melyet a többség akart? Itt nem akarta a többség? (Folytonosan nagy zaj. Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A t. képviselő urak fellegóson szert úgy állították fel jövő magukatartásának tulajdonképeni értelmét, mintha ez egy egészen ártalmatlan eszköz volna, amelyet azért használnak, hogy véleményüknek érvényt szerezzenek. De a dolog másként áll és ennek sokkal pregnansabb és nyíltabb kifejezést adott Beöthy Akos t. képviselő ur, aki nyíltan megmondta azt, hogy ha az ő akarata nem érvényesül e kérdésekben, akkor ő nem fél és nem retten vissza, hogy ultima ratio-hoz forduljon. (Nagy zaj és mozgás a baloldalon és a szélsőbaloldalon. Ugy van, ugy van! a jobboldalon.) Mit jelent ez? Ez nem az u. n. ártalmatlan obstrukció, hanem egészen nyíltan azt mondta a t. képviselő ur, hogy a 48-as évek napjai jutnak eszébe és azoknak multjában gyönyörködik, amidőn a mai helyzetet látja és ezeket említi fel, amidőn az ultima ratioa gondol. (Ugy van! Ugy van! jobbról. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Stéyer Alfréd: Ez frivol játék, amit folytatnak (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Holló Lajos: Megint azzal vadolják a nemzetet, hogy forradalmat akar. Akkor is a hivatást bán csinálta! (Hosszantartó nagy zaj. Előnk csepet. Felkiáltások jobbfelől: Önök akarják belekergetni a nemzetet! Most belekergették az ex-lexbe! Most is azt akarják!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: T. képviselőhöz, én is nyíltan szeretek beszélni. (Nagy zaj a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! Ha a t. képviselő ur az ultima ratio alatt nem értette a forradalmat...)

Ugron Gábor: Nem bizony!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: ... ezt szívesen veszem. De midőn ultima ratio-t emlegetnek... (Nagy zaj a szélsőbaloldalon és a baloldalon.)

Barabás Béla: Ezt senkiesem akarja!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Midőn ultima ratio-ról beszélnek, és pedig megindokolják, hogy mit értenek alatta, akkor én a dologt a nevem nevezem. Vagy pedig úgy mondom, hogy ha ez talán nem is volna a célja, vagy annak nem volna eredménye, akkor ő azután nem fél az abszolutizmustól sem. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon. Felkiáltások a jobboldalon: Ugy van! Ugy van! Azt mondta Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: Nem mi csináljuk meg az abszolutizmust, hanem önk! (Nagy zaj. Felkiáltások jobbfelől: Ti csináltjátok!)

Kubinyi Géza: A Vaterlandban csináltjátok az abszolutizmust! (Folytonos nagy zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A t. képviselő urak ezen felülított alternatíváját már a felszólalt képviselő urak többszörösen magukévá tették, tehát úgy látom, igazán komolyan kell ezekkel a nyilatkozatokkal számolni. (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Midőn ezen alternatívára gondolok t. képviselőhöz ez összeszorítja szívetem és megdermesztí ereiben a vért. (Hosszantartó élénk eljenzés és taps a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Holló Lajos: Aradon is fáj a szívük, mikor akasztottak. (Folytonos nagy zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Így szölok csakis azért, mert a felszólaló t. képviselő urnak szavait komolyan akarom venni. De nem következik be az, a mit mondtam, hogy összeszoruljon a szívem és megdermedjen a vér ereimben. (Zaj a szélsőbaloldalon. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) mert úgy vélem, hogy én is jobban ismerem a nemzet gondolkodását, viszonyait és érzését, mint a t. képviselő ur. (Élénk eljenzés és taps jobbfelől. Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Szégyeljük magukat!) Meg vagyok győződve, hogy a nemzet sem forradalmat, sem abszolutizmust nem akar. (Hosszantartó eljenzés és taps a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: Ez igaz, ezt mi is elismerjük!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A magyar nemzet meg fogja védeni alkotmányos jogait nimpersen eszközök nélkül is és biztosítani fogja, hogy az ő többségének akarata érvényesüljön. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ahá! Mit akar ma a nemzet? A nemzet megnyugodna abban, hogy alkotmányos jogai kérdésbe nem jöhetnek, e pillanatban nyugalmat akar. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Uray Imre: Adjanak módot hozzá!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: A nemzet a törvényes rend helyreállítását kívánja, mert ez van az urak magatartása által kérdésessé téve. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van! Taps a jobboldalon.)

Marjay Péter: A nemzet csak önt nem akarja! A nemzet szarnokot nem akar! (Nagy zaj. Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Hogy pedig a nemzet a maga akaratát igenis értékesíteni fogja, abban nem kételkedem, nemcsak a kormány, nemcsak a többség akarata az, a mely ezt biztosítani fogja.

Uray Imre: Hanem a katonaság! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: ... hanem bizony számítok azoknak a közreműködésére is, a kik ezen alap megermentésére velem egy véleményen és egy nézeten voltak. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) és így remélem és bízom hiszem, hogy az az ut, a melyet kijelöltem és a melynek elfogadásához (Nagy zaj a szélsőbalon. Halljuk! Halljuk jobbról.) ... hogy az ut, a melyet e célra kijelöltem, helyes ut, mert olyanok is ezen az uton kívánnak járni és olyanok is alapul kívánják azt elfogadni, a kik velünk különben politikai tekintetben egyenes és nyílt ellentétben állnak. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ugy a nemzetnek akarata, megvagyok győződve, érvényesülni fog abban a tekintetben, hogy mindenképp előtt a törvényes rendet állítsuk helyre. (Szűnni nem akaró zajos helyeslés, eljenzés és taps a jobboldalon és a közepén. A szónokot számosan üdvözlik. Nagy zaj a szélsőbalon.)

Vérszi József: Hogy tetszik az ex-lex választás?

Szatmári Mór: Odakünn mindig szidják, mint a bokrot és most mennek gratulálni!

Kubinyi Géza: A ki abszolutizmust vagy forradalmat akar az hazáruól. (Ugy van! Ugy van a jobboldalon. Folytonos zaj.)

Fáy István: Nem értem mit mondt, de meg akarom hallani. (Folytonos nagy zaj.)

Kubinyi Géza: Azt mondtam, a ki abszolutizmust vagy forradalmat akar, az hazáruól.

Szatmári Mór: Az a hazáruól, aki ex-lex választást akar.

Vérszi József: Az ex-lex választás egy porozó abszolutizmus. (Nagy zaj. Felkiáltások: Eljen a miniszterelnök! A bal- és szélsőbaloldalon: Halljuk Beöthy Akost! Nagy zaj.)

Előnk: Csendet kérek, t. Ház!

Filippinél találkoznunk!

Beöthy Akos: T. képviselőhöz! (Nagy zaj a jobboldalon és felkiáltások: Eljen a miniszterelnök! Mozgás és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk Beöthy Akost.)

Borbély György: Halljuk mit szól az abszolutizmushoz? (Zaj.)

Beöthy Akos: T. képviselőhöz! (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon. Eljen a miniszterelnök!)

Előnk: Méltóztatassanak meghallgatni Beöthy képviselő urat. (Halljuk! Halljuk! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Beöthy Akos: T. képviselőhöz! Ugy vélem, van jogom személyes kérdésben felszólalni. (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Hasztalan! Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Azon támadás folytán. (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Az nem volt támadás.)

Rónay János: Az igazmondás nem megszólás. (Nagy zaj a jobboldalon. Előnk csepet.)

Baró Kaas Ivor: Visszaadjuk a kölcsönt! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Krasznay Ferenc: Halljuk Beöthy! Ha nem hallgatjuk meg onnan se fog itt többet beszélni senki. (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Eljen a miniszterelnök! a szélsőbaloldalon: Csináljon rendet az előnk. Nagy zaj.)

Előnk: Csendet kérek!

Beöthy Akos: T. képviselőhöz! (Nagy zaj a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

Krasznay Ferenc: Halljuk a legtsziteletreméltóbb embert a parlamentben! (Zaj a jobboldalon.)

Olay Lajos: Tessék rendutasítani a zajongókat. Ne csak minket! (Nagy zaj a jobb- és baloldalon.)

Beöthy Akos: Személyes kérdésben kérék közöl... (Felkiáltások a jobboldalon.)

Krasznay Ferenc: Micsoda impertinencia ez? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Osztrákok! Nagy zaj a baloldalon.)

Előnk: Kérem a képviselő urakat, méltóztatassanak a szónokot meghallgatni. Ez minden képviselőnek köztölessége képviselőtársai szemében. (Általános helyeslés.)

Krasznay Ferenc: Búszkák lehetnek Beöthyre, hogy a magyar parlament tagja. (Zaj a jobboldalon.)

Gajári Géza: Legyen büszke rá a képviselő ur, különösen mióta az abszolutizmust hirdeti. (Nagy zaj. Előnk csepet.)

Mezősny Béla: Visszaadjuk a kölcsönt! Nem hallgatjuk meg ezental miniszterelnököt. (Szűnni nem akaró nagy zaj.)

Mólecz Dani: Nekünk semmi sem szabad? Önöknek minden? (Nagy zaj a jobb- és baloldalon.)

Előnk: Kérem Molecz képviselő urat méltóztatassék csendben lenni.

Beöthy Akos: Kénytelen vagyok ismételni, amit mondtam, mert azt akarom, hogy amit mondok, nagyon világosan és nagyon tisztán alljon a képviselőhöz előtt. Köztölességgem tartom felszólalni a miniszterelnök urnak támadásai folytán. (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Nem volt az támadás! Ivánka Oszkár többször közbeszólt.)

Beöthy Akos: Ne méltóztatassék közbe szólni, hanem tessék felállni és nyíltan megszólalni. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Krasznay Ferenc: A legüresebb fejk konganak a legjobban. Soha egy okot sem hallottunk tőle! (Nagy mozgás és zaj.)

Beöthy Akos: A miniszterelnök ur hivatkozott arra, hogy én beszéltem azokról a 49-iki reminisztrációkról, beszéltem az akkori bának

viselkedéséről, a ki fegyveres erővel támadt az országra, de azért azt beszélte, hogy ő szereti a magyarokat, szereti a magyar alkotmányt és csak a kisebbség terrorizmusától akarja megmenteni az országot. Én, t. Ház, azt tartom, mert nem mondtam, hogy az ilyen eljárásal szemben jogosult az az eljárás, melyet 48-ban követtek. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Stéyer Alfréd: Ma nincsen 48, ennek ma nincsen jogsultsága. Helytelenül van alkalmazva. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Beöthy Akos: ... mikor az illető véres fejelet verték ki ebből az országból és megcsinálták a hirted Flankenbewegung, azonban én nem erőrt beszéltem, hanem beszéltem oly ultima ratio-ról, a melyet Deák Ferenczről tanultam és Deák Ferencz szavai is idéztem.

Ugron Gábor: Ez így van! (Nagy zaj és ellentmondás a jobboldalon.)

Beöthy Akos: Idéztam Deák Ferencz szavait, aki azt mondta a felségnek, hogy: *Felcséged pedig nem áll a magyar törvények álláspontján.* Ezt jogom volt idézni oly kormánnyal szemben, amely az ex-lex kello közepén van. (Nagy zaj a jobboldalon. Ki csinálta?) Azt is állítom, hogy minden fegyverrel és minden erővel kell küzdeni az alkotmány meghamisítása ellen, amit én a világban a legnagyobb szerencsétlenségnek tartok. (Mozgás és zaj a jobboldalon.) Sokkal nagyobb szerencsétlenségnek, mint a nyílt abszolutizmust. Ezt igenis mondtam, (Mozgás és zaj a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ha a t. miniszterelnök ur azt mondtotta, hogy jobban ismeri az országot mint én, (Felkiáltások jobbfelől: Ugy van! Ugy van! Jobban ismeri! Nagy zaj és ellentmondások a bal- és szélsőbaloldalon. Előnk csepet.) hát eddigi pályafutása, mostani viselkedése és mostani szavai ezt nem bizonyítják. (Élénk ellentmondások jobbfelől. Helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) És ezzel szemben állítom merem — mert én ismerem az országot — (Élénk ellentmondások a jobboldalon.) hogy ez semmi terrorizmus, semmi ijesztgetéstől nem fog megijedni. (Hosszas élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon. Ellentmondások és felkiáltások jobbfelől: Nem is jeszgetés senki!)

Előnk: Csendet kérek!

Borbély György: Ettől sem ijed meg senki.

Beöthy Akos: Igenis, nem fog megijedni, (Ellentmondások jobbfelől. Élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) de én is fogja feladni azt a harcot, amelyet a magyar nyelvért küzd. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Ellentmondások jobbfelől.) amelyet nem elég törvénybe iktatni és elvbene kimondani, tényleg pedig lábbal tiporni és eltaposni is. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon. Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Hát kitörjia lábbal?) Nem tudom, hogy mit ért a miniszterelnök ur... (Felkiáltások jobbfelől: Ez nem személyes kérdés? Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon. Folytonos nagy zaj.)

Előnk: Csendet kérek!

Beöthy Akos: ... az alatt az eshetőség alatt, aminek folytán a szíve összeroskolt, mert ha azt éri, hogy harc legyen: hát akkor Philipinél találkoznunk. (Hosszas tartó élénk helyeslés, eljenzés és taps a szélsőbaloldalon. Nagy zaj jobbfelől. Előnk csepet.)

Gajári Géza: Azt hiszem, elég lesz Kassán is, nem Philipinél! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Holló Lajos: Ah! fenyegetik már!

Knaas Ivor báró: Itt a proscriptió!

Gajári Géza: Elég lesz Kassán is találkozni. Majd megmondja ott a publikum a véleményét.

Ugron Gábor: A váci választók nem ezt mondták!

Előnk: Bartha Miklós képviselő ur kíván szólni! (Zaj. Felkiáltások jobbfelől: Milyen czímen?)

Beöthy Akos: Majd megmondja az okát.

Bartha Miklós: Személyes kérdésben kér szót. (Műtan a miniszterelnök a pártköz megbeszélésekre hivatkozott s az ő előadásában nagy, fundamentális és ténybeli tévedések vannak, (Nagy zaj a jobboldalon s felkiáltások: ez nem személyes kérdés!) ezen ténybeli tévedések helyreigazítására kérek szót. Erti ezt Borbély képviselő ur! Elmondja a bán és a Szederkényi-csoport megbeszélései, a melynek során azt mondta, hogy lehetetlenek tartja, hogy a 100 tagból álló függetlenségi tábor többsége éláll a harczból, amely a magyar nyelvet folyik. Mert tudta, hogy legalább 20 Kossuth Ferencz ur pártján kívül s legalább 40 Kossuth Ferencz ur pártján belül, a kik ...)

Ivánka Oszkár: Nem tartják meg szavukat.

Bartha Miklós: ... a kik nem fogják szavukat adni a küzdelem föladására. De a miniszterelnök ezt az információt nem vette elég komolyan.

Műtanóh Aurel: Egyhangú párttáratározat volt. (Zaj balról.)

Bartha Miklós: Ez épp a ténybeli tévedés, hogy a függetlenségi tábor többsége nem járult a leszereléshez. (Ellentmondások jobbról.) És ha végtetes események következnek be, akkor ez a ténybeli tévedés lesz az oka. (Nagy zaj a jobboldalon s felkiáltások: Hissz ön nem is tagja a Kossuth-pártnak.) Ezért még lehet valaki függetlenség, ha nem is tartozik Kossuth Ferencz ur pártjához. (Zaj.)

Találkozás a nemzettel.

Gróf Khuen-Héderváry Károly: T. képviselőhöz! (Halljuk! Halljuk!) Azt hiszem, hogy mindenképp fog érteni, a mikor azt mondom, hogy tájékozva magamat a pártok magatartásáról, azzal a tervvel szemben, a melyet előadtam megbeszéléseim fonáln, én azokhoz fordultam, a kiket vezérékül ismertem az illető pártok élén. (Ugy van! jobbfelől.)

Ivánka Oszkár: Nem tudhatta, hogy Gabányi is vezer! (Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Ennél fogva nem Bartha Miklós t. képviselő urnál kerestem információt, hanem másutt. (Derűtlenség és taps a jobb- és baloldalon.)

Beöthy Akos: T. képviselő urnak pedig annyit felelek, hogy 6 Filippinél akart találkozni.

Uray Imre: Meg itt!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: De kikkel? A nemzettel és én ezt reá bízom. (Élénk helyeslés és taps a jobb- és baloldalon.)

Kossuth Ferencz azt tartja, hogy könnyen felreétre ad az okot, a mit a miniszterelnök mondott. Kijelenti, hogy *választás esetén minden 67-es kormánynak ellen-sége lesz s ha ex-lexben felszólaltna a Házat, akkor felveszik a nyílt harcot is.*

Előnk holnapra halasztotta a vitát és az ülés egy-egyed 3 órakor berekesztette.

SZERKESZTŐ: SZERKESZTŐ: SZERKESZ